

LADY IN

ČASOPIS DÁMSKÉHO
INVESTIČNÍHO KLUBU
ČESKÉ SPOŘITELNY
LÉTO 2014

*Divotvorné
štěstí Soni
Červené*

Světové
ekonomiky
zblízka

Tajemná
Papua

Nové Audi S3 Limuzína

3S: Smyslná. Sportovní. Suverénní.

Co všechno se dá zvládnout za 5 vteřin?

Třeba se nadechnout a vydechnout. Bez dechu vás ale nechají výkon a unikátní vzhled Audi S3 Limuzíny. Vyvinout rychlost z 0 na 100 km/h za 5 sekund dokáže opravdu jen automobilový gepard. A tím tato sportovní limuzína rozhodně je! Řidič je v dokonalém spojení s šestistupňovou převodovkou S tronic a v perfektní souhře se čtyřválcem, který bez prodlevy reaguje na každý pohyb pedálu plynu. Nad stádem 300 koní pak přebírá kontrolu elektronický systém omezující maximální rychlost na 250 km/h. Vrcholný model Audi S3 Limuzína je i ukázkou špičkového designu s výraznými detaily a typickými prvky, jako je třeba zadní difuzor nebo dvojitá oválná koncovka výfuku na obou stranách. Audi S3 Limuzína k vám přijíždí s lehkostí. Její nízká hmotnost 1 455 kg a snížená karoserie přispívají k její ovladatelnosti za jakýchkoli podmínek.

Více na audi.cz/s3limuzina

Audi
Náskok díky technice

Závěsné svítidlo Copper Shade ve tvaru měděného glóbu od britského designéra a výrobce Toma Dixona téměř dokonale simuluje slunce. Existuje jak v malé a větší verzi (25 nebo 45 cm), tak v další bronzové nebo stříbrné variantě. Prodává Bulb.

Zdravě opálená pleť nejlépe vynikne v kontrastu ke krémovým barvám a bílé, zlatavé detaily jí zase dodají svěžest. Obojí se v módní harmonii potkává u kabelky Tropic značky Marella z kolekce pro toto léto. Kombinaci umělé hadí a pštrosí kůže doplňuje elegantní krátké ucho se zajímavými kovovými prvky.

Řasenými hedvábnými šaty s jedním odhaleným ramenem se proslavil návrhář Alber Elbaz z pařížského módního domu Lanvin. V nové kolekci svůj trik vyzkoušel i z odolnější keprové látky. K dostání v Simple Carollinum Concept Store.

Text **Mária Mičoušková**
Fotografie **archiv**

Měď používá lidstvo už od starověku a dánská značka Stelton do ní nově „převlékla“ několik svých nejprodávanějších modelů. Líbit se vám bude ikonická termoska od Erika Magnussena, která se vyrábí už od roku 1977, stejně jako váza Tangle, jež vytváří iluzi, že ji tvoří jen svinutá kovová stužka. Prodávají stelton.cz nebo luxurytable.cz.

Není Vitra jako Vitra. Ta první už desetiletí vyrábí designový nábytek. Druhá, o dost mladší, založená v Turecku, si také zakládá na spolupráci s předními světovými tvůrci, ovšem vyrábí sanitární keramiku. Třeba umyvadlo Water Jewel od Mattea Thuna.

Inspirováno sluncem

Zlato, bronz a měď. Kovy v barvách, které vystihují slunce od ranního rozbřesku až po večerní západ s jemnými červánky. Při svých letních cestách zazáříte, když se odějete do těchto lesklých barev a rafinovaně nastavíte do přímého světla třeba jen pravou ruku s prstenem nebo nožku ve zlatém sandálku. Po návratu z ráje si pak slunce můžete připomínat i ve svém interiéru.

Ambasadorkou a reklamní tvář značky Jimmy Choo se stala známá herečka Nicole Kidman, která boty této britské značky nosí na červeném koberci při premiérách, festivalech a jiných slavnostních akcích. Třeba tyto zlaté sandálky Lang, jako stvořené pro VIP garden party, ale i do divadla nebo ke svatebním šatům.

Mykita je německá značka známá svými nezávislými obchody, technologicky objevnými materiály a trendy estetikou reklamních vizuálů i samotných brýlových obrouček. K neprodávanějším patří brýle Franz, které seženete i v limitované edici, jejíž zrcadlovou plochu čočky pokrývá 24karátové zlato. Prodává Žilka Optik Studio.

Šperkařská značka Boucheron se osamostatnila a z multi-brandového klenotnictví v přízvisí pražského hotelu Four Seasons se přestěhovala do vlastního butiků v Široké ulici. Koupíte tu i celosvětově nejprodávanější kolekci Quatre, kombinující čtyři druhy vzácných kovů.

Mezinárodní profesionální make-up artisté se vzácně shodují, že nejlepší bronzující kolekci každý rok uvádí značka Guerlain. Kromě pudru, očních linek, tužek a lesků na rty doporučujeme i letní parfém Terracotta, který je naprostou novinkou této řady.

Asi nejslavnější výrobce luxusních kufrů Rimowa byl založen v Německu již na konci 19. století a jako první na světě představil ve třicátých letech hliníkový kufr, v padesátých letech pak řadu s drážkami, které se staly poznávacím znamením značky. Mimo těchto hliníkových modelů naleznete v nabídce i lehčí polykarbonátovou edici.

Neskutečných 26 odstínů má další kosmetická aktualita – lehký make-up Flawless Finish Perfectly Nude od značky Elizabeth Arden. Na pleti jej ani neucítíte, protože umí „dýchat“, a hydratuje po 24 hodin. Ideální pro tropické teploty – působí přirozeně a nerozpíjí se.

Milé čtenářky,

právě k vám posíláme letos druhé a celkem již pětadvacáté číslo Lady In, časopisu Dámského investičního klubu České spořitelny.

Máme radost z toho, že se stále zajímáte o klubové aktivity a nabízíte rozmanitá témata pro náš časopis. Snažíme se vašim přáním co nejlépe vyhovět tak, aby vaše členství ani klubový život neuvadaly, ale měly stále svůj smysl. V květnu jsme překročili hranici již 2 760 registrovaných členek. V dobách, kdy klub začínal, jsme si takové číslo ani neuměli představit. O to větší cítíme zodpovědnost poskytovat informace, které vás budou zajímat a využijete je k osobnímu úspěšnému investování. Snad k tomu svým obsahem přispěje i nová, letní Lady In.

Předkládáme v ní nejen důležitá odborná témata, ale odkryjeme i příběhy dalších inspirativních žen či ukážeme nová krásná místa. A mnohé z prázdninových akcí, na něž vás také zveme, se konají s podporou České spořitelny.

Aktuální pohled na nemovitostní trh vám podá Martin Skalický, generální ředitel společnosti REICO investiční společnosti České spořitelny, v hlavním rozhovoru s Františkem Maškem. Léto máme všichni spojené s volnem a cestováním. Ne vždy se ale vše vydaří podle našich představ, a proto musíme být na podobné situace připraveni. Jak toho docílit, nám přehledně nastíní Věra Tůmová v Investiční encyklopedii, tentokrát na téma životní pojištění. Názor na slovo vzatého makroekonomického odborníka ve svém článku opět potvrdí hlavní ekonom České spořitelny David Navrátil. A úspěšnou odborníci na finance z Erste Group představíme v rubrice Zeptali jsme se. Elke Meierová se s vámi podělí nejen o postřehy z oboru IT, kde právě působí, ale i o svá doporučení ohledně osobních investic.

Pro rubriku Portrét se nám po dlouhém jednání podařilo získat legendu a dnešní ikonu Národního divadla s bohatým životním osudem – operní pěvkyni a herečku Soňu Červenou. Věřte mi, má stále co říct. Stejně jako další tvůrkyně, mladá grafička a ilustrátorka Alžběta Skálová. Zajímavé povídání jsme vedli také se čtvrtou ženou letního čísla, psychologkou Jitkou Nesnídalovou. Její názory zase na jiné oblasti našeho života objevíte na straně 15 v rubrice Pět otázek pro členku klubu. A kruh s ženským prvkem se uzavře v Klubovém zoomu, kde se věnujeme ženám, jež slavily úspěch v pro ně netradičních odvětvích.

Cestovat budeme nejen po Čechách (například v rubrice Top relax, která vás zavede do Chateau Herálec, kde relaxační a wellness procedury podtrhuje nefalšovaná zámecká romantika), ale i do zahraničí. Opravdu exotickou návštěvu s bohatými zážitky vám odhalí fotografka, cestovatelka, spisovatelka a také redaktorka našeho magazínu Petra Doležalová. Máte se určitě na co těšit.

Za celou redakci Lady In vám přejí ve všech směrech radostné léto!

Romana Vlková
Romana Vlková

P.S.: Pro ty z vás, které nevědí, jak s klubem třeba i každodenně komunikovat, jen připomínám, že lze využít formulář Napište nám umístěný na www.investicniklub.cz nebo e-mailovou adresu damsky@investicniklub.cz.

LADY IN, léto 2014

Vydavatel: Česká spořitelna, a.s., Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4, IČ: 45244782

Evidenční číslo: MK ČR E 18177

Šéfredaktorka: Romana Vlková

Editorka: Petra Doležalová

Redakce: Jaroslav Kropáček, Věra Maria Budway Strobach, Helena Matuszná

Spolupracovníci: Žaneta Matuška Pavlů, Pavlína Zelničková, František Mašek, Anita Blahušová,

Věra Tůmová, Mária Mičoušková, Vladan Krumpal, Libor Budinský, Magda Krutinová, Kamila

Rakovská, Martina Mencová

Grafická úprava: Radek Rytina **Obrazová úprava:** Libor Špaček

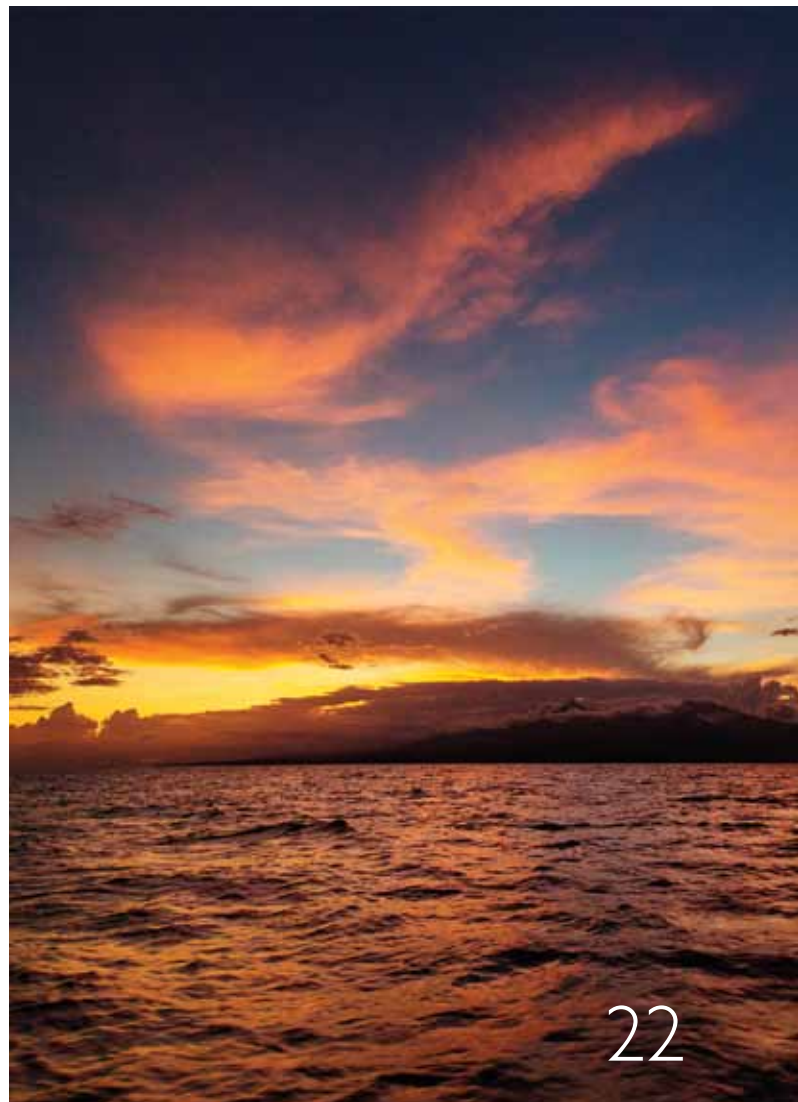
Foto obálka: VG Studio

Produkce a prodej inzerce: Petra Doležalová, Bluewind, dolezalova@bluewind.cz

Tisk: Didot

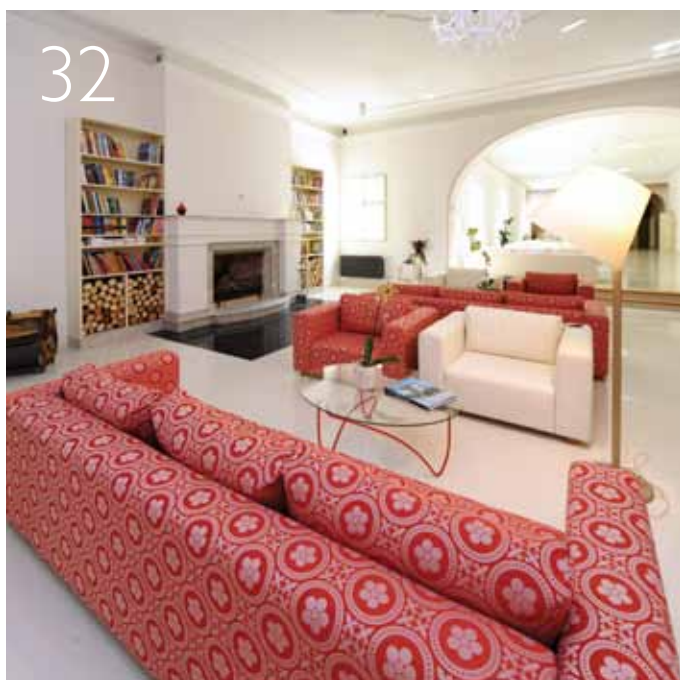
Vychází: čtyřikrát ročně

www.investicniklub.cz

Obsah

12

- 3 PRO NI
Ve jménu léta
- 6 PORTRÉT
Soňa Červená: Můj život s operou
- 10 TVŮRKYNĚ
Oživlé knížky Alžběty Skálové
- 12 S KABELKOU DO SVĚTA FINANCÍ
Aktuální svět nemovitostí očima Martina Skalického, generálního ředitele REICO investiční společnosti České spořitelny
- 15 PĚT OTÁZEK PRO ČLENKU KLUBU
Jitku Nesnídalovou o sebevědomí a cestě do vlastního nitra
- 16 ETIKETA
Etiketa teambuildingu
- 18 MONEY, MONEY, MONEY
Jak si stojí americká, evropská i česká ekonomika?
- 22 SVĚT NA DLANI
Papua-Nová Guinea zblízka
- 27 GURMÁNKA
Hliněná bašta: léto, moře, slunce
- 28 INVESTIČNÍ ENCYKLOPEDIE
Životní pojištění – které vybrat?
- 30 KLUBOVÝ ZOOM
Ženy v mužském světě
- 32 TOP RELAX
Život na zámku
- 35 SEZONNÍ MENU
Návod na aktivní léto
- 36 KULTURNÍ TIPY
Letní nabídka tance, hudby, divadla a filmu
- 38 ZEPTALI JSME SE
Elke Meierové, finanční ředitelky společnosti sIT Solutions Erste Group

Osud toho Soně Červené
nadělil na několik životů
a na dlouhá desetiletí ji
zavál daleko od domova.
Nakonec ji ale přivedl
zpět do Prahy, domů...

Ničeho *nelituji*

V její přítomnosti se lidé mění. Začnou mluvit spisovně, kontrolují si, zda nemají flek na košili či zmačkanou sukni, ženy uhlazují účes, muži vzpomínají na Gutha-Jarkovského... Přitom v pohledu Soni Červené není ani stopa po přísnosti, tvář stále zdobí vstřícný úsměv a oči se co chvíli jiskrně rozzáří. To když mluví o své milované hudbě a rolích, v nichž zářila na světových scénách.

Text **Pavlna Zelníčková**
 Fotografie **Profimedia**

Operní diva Soňa Červená vystupovala po boku největších velikánů klasické hudby a její jméno je encyklopedickým pojmem. Ve světě. K nám její věhlas dosahoval jen velmi slabě. Starší generace si ji pamatují snad jen z filmu Poslední mohykán. A i tam po emigraci zůstala jen tvář, jméno bylo z titulků vymazáno. Přitom její skutečná domácí kariéra započala již v „osvobozeném“ Divadle V+W. Dodnes v dokumentech o jejím životě vždy zazní píseň z muzikálu Divotvorný hrnec „Jakpak je dnes u nás doma“. A touto rolí jako by si zároveň tak trochu sáhla na vlastní osud. Ostatně námět emigrace a stesku po domově byl posledním, který slavná dvojice zdramatizovala společně. Voskocův odchod pak o pár let později následovala i „jejich Káča“. Vlastně nedobrovolně. Její domovina se k ní však již dlouho chovala macešsky a touha mladé a velmi talentované umělkyně nakonec vedla její životní kroky za ostnatý drát. Tomuto okamžiku ale předcházela řada jiných bouřlivých událostí...

SÍLA RODU

Soňa Červená se narodila do rodiny, která do historie zapustila velmi silné umělecké kořeny. Už pradědeček paní Soni, Václav František Červený, byl skutečnou renesanční osobností. Chudý nástrojařský učedník si v roce 1842 zřídil dílnu v Hradci Králové. Opravoval, vyráběl a vynalézal žestové nástroje. Postupně se vypracoval na prvního dodavatele nástrojů pro veškeré vojsko. Byl zakladatelem hradeckého Sokola, zřizovatelem a starostou prvního peněžního ústavu „Záložna“, pomohl dostavět Klicperovo divadlo a po požáru Národního divadla v Praze přispěl i tam. Svými patenty a neuvěřitelnými nápady a výrobky zásoboval doslova celý svět a svou mocnou hruď měl plnou zlatých medailí.

V jeho stopách pokračoval i syn Jiří. Ač vystudovaný právník, paragrafy nemohly utišit srdce, které tlouklo výhradně v rytmu umění a hudby. „Můj otec založil ještě coby student v Hradci Králové první literární kabaret Červená sedma. Při přechodu na pražskou vysokou školu s sebou přestěhovali členové Červenou sedmu

do Prahy a několik poválečných let byli velmi úspěšní a populární, protože obecenstvo už nechtělo podpásově šantány,“ vypráví jeho dcera. „V roce 1922 však Sedma skončila a další cestou se pomalu, ale jistě začínali brát i Voskovec a Werich, Emil Burian a další. Kromě toho má krásná, ctižádostivá a naprosto amúzická matka trvala na tom, aby si pan JUDr. Červený konečně otevřel advokátní kancelář. V tu dobu už byla moje rovněž krásná a amúzická sestra na světě a já pak od roku 1925 coby nedomrlé mimino bojovala v inkubátoru měsíce o život,“ noří se dál do vzpomínek na nejranější dětství.

„Jakmile tatínek zasedl ke klavíru – a to bylo častěji než ke svému advokátskému stolu –, já jako malá holka už jsem byla u něj a hlala písničky, které s takovou lehkostí, vtípem a šťastným úsměvem skládal. A co teprve když nás navštěvoval bývalý „sedmičkářský“ klan: Eduard Bass, Artur a Xena Longenovi, František Gellner, Hanuš Jelínek, Bohumil Mathesius, Jarmila Kronbauerová, Eduard Kohout, Jindřich Plachta, Eman Fiala, Ferenc Futurista a mnoho jiných. Zpívalo se, recitovalo, debatovalo. A já, schovaná někde v koutku nebo přímo pod klavírem, jsem ani nedýchala a jen naslouchala. Už tehdy a tam mě zasáhl kumšt. Navždycky.“

V tomto zázemí, kde umění doslova probíjelo vzduchem, nemohla malá Soňa zvolit jinou cestu než divadlo a hudbu. Milovala ji, stejně jako milovala svého otce. Ani jeho pozdější odchod od rodiny v roce 1935 neotupil její odhodlání vstoupit na prkna, jež zejména pro ni znamenala v budoucnu celý svět. Ostatně, byl to právě tento okruh lidí, kde budoucí hvězda světové opery debutovala – postava vojákůva v tatínkově soukromém kabaretním představení pro přátele na jejich letním sídle v Čerčanech v roce 1934 byla vlastně její první divadelní rolí. Thálie tenkrát vztáhla ruku a malou Soňu už nikdy nepustila.

NENÍ VŠECHNO ZLATO, CO SE TŘPYTÍ

Avšak její dětství, to nebylo jen nahlížení do tvůrčího života dobové umělecké elity. U Červených doma se střetávaly dva světy – duchovně-kulturní okruh přátel jejího otce a vedle toho společenská

„Byl to bohatý život, bohatý na umělecké zážitky. Byla to řehole. Ovšem krásná řehole, ovládání se, dávání se, vděčnost za přátelství a za smích, kterého nebylo málo.“

smetánka, v níž byla hlavní hvězdou paní Žofie, jak Soňa Červená v autobiografické knize převážně tituluje svou matku. I to naznačuje, že k sobě ty dvě po celý společný život hledaly cestu obtížněji, než tomu bylo s tatínkem.

Válka pak byla obdobím, které do života rodu Červených vneslo mnoho bolesti. JUDr. Červený byl v roce 1943 coby „nebezpečný český živel“ zatčen gestapem a také paní Žofii se nakonec staly snahy o udržení zavedeného životního standardu rodiny a rozehrání složitých politických her mezi Němci a vlastenci osudné. I ona byla zatčena a po roce věznění transportována do koncentračního tábora v Ravensbrücku. Až konec války přináší první chvíle úlevy – matčin návrat, svatbu se snoubencem Františkem, návrat rodinné továrny. A mezi tím, ač paní továrníková, nevzdává se Soňa svých tužeb a pilně navštěvuje hodiny zpěvu a herectví.

Tehdy, v nadějném druhém poválečném roce, začíná se nejvroucnější dětský sen měnit ve skutečnost. Soňa je pozvána ke kamerovým zkouškám do filmu *Poslední mohykán* na Barrandov (jež, jak dnes již víme, byly úspěšné), později svým talentem (i nechtěně komickým „výstupem“ s vlastním psem Andulou) získává si srdce Voskovce a Wericha a nový život je připraven k žití.

Osud však jako by si na daních stále nevybral dost. Rok 1948 dopadá na rodinu paní Soni se stejnou drtivou silou jako léta válečná. Změna režimu připravuje mladou novomanželku o manžela-továrníka. Maminčin zdravotní stav jí nedovoluje prchnout za hranice s Františkem. Osamocena, ale nezlomena, vystupuje již v Divotvorném hrnci

každý den a dál při tom sní o opeře, aby ještě téhož „vítězného“ roku přijala další ránu: paní Žofie je zatčena StB, tentokrát již bez šťastného konce. Po dvou týdnech nevědomosti o jejím osudu shledává se se svou matkou, k níž celé své dětství i mládí střídavě cestu hledala, ztrácela a znovu nacházela, až na pitevním stole...

Jako by toho nebylo dost, talentovaná umělkyně dostává zákaz veškeré umělecké činnosti v divadle, filmu i rozhlase, a nebýt intervence Jana Wericha, nebyla by se mohla na jeviště vrátit. Až v roce 1950 přichází její chvíle: poprvé operní role (ač jen pohostinsky v Plzni) a rovnou její milovaná *Carmen!*

LÉTA BRNĚNSKÁ

Pro svou minulost i současný soukromý život je však československému zřízení stále trnem v oku. Není tak nic těžkého mladou divu odsunout „na vedlejší kolej“ – Soňa Červená začíná své poslední „československé angažmá“, tentokrát v brněnské opeře pod křídly Zdeňky Chalabaly. „Angažmá v Brně však pro mne přesto nebylo ‚z nouze ctností‘, jak by se bylo lze domnívat,“ vzpomíná na padesátá léta v moravské metropoli. „Naopak, Brno bylo pro mne městem zaslíbeným, které mi splnilo můj sen – operu. Všechno pozlátko, kterým jsem předtím byla zahrnována v Praze... Ne, nechci být nevďečná, divadlo Voskovce a Wericha a Zpěvoherní divadlo v Karlíně mi daly příjemný základ a veselou školu do mého dalšího profesního života. Ale tou populární a všemi milovanou Káčou Maršálkovou z *Divotvorného hrnce* už jsem býti nechtěla. Uvědomuji si teď, že jsem vždycky uměla včas ‚pustit‘, at už role,

nebo také vztahy. Šéf opery, pan dirigent Zdeněk Chalabala, který mě angažoval na volné místo třetí altistky, bohužel krátce nato odešel do Prahy. Dalo mi to hodně práce, než jsem nové vedení – svými výkony! – přesvědčila, aby mě začalo brát na vědomí. Naštěstí se mne ujal šéf brněnského Rozhlasu, pan dirigent Břetislav Bakala, který mě nasazoval ve velkých rozhlasových koncertech. A tak pomalu i můj operní repertoár rostl a také ‚moje‘ publikum mi dávalo pocit, že jsem u svého vysněného cíle: u opery. A k tomu ještě u opery Janáčkovy, kde jsem se poprvé mohla seznámit s Janáčkovými díly. To mě předznamenalo pro mou další cestu operním světem.“

A bylo to právě Brno, kde budoucí profesní dráha Soni Červené začala nabývat jasnějších kontur. Zde se vypracovala do velkých operních rolí, ať již *Carmen* či *Oktavián* v *Růžovém kavalíru*, o němž se doslechli i ve Státní opeře ve východním Berlíně... Netrvalo dlouho a následovalo odtud pozvání k hostování. „Nebudu vám líčit kalvárii, již jsem procházela týdny a měsíce, abych dostala pas, výjezdní doložku a povolení, abych směla vyjet. Ale stal se zázrak – nebo snad omyl Státní bezpečnosti – a já stála na jevišti Státní opery Unter den Linden. Po mé árii se spustil potlesk na otevřené scéně a po představení mi pan intendant s bouřlivým blahopřáním nabídl smlouvu na angažmá.“ A tak v roce 1958 Brno, ač nevědomky a vlastně nechtěně, otevřelo talentu, jež rodná vlast přehlížela, ba snažila se vůbec nevidět, dveře do světové opery.

A PAK VYROSTLA ZEĎ...

3 roky, 15 premiér, 193 operních představení

Na předávání Cen Alfréda Radoka 2008 se Soňa Červená sešla s Dagmar a Václavem Havlovými, z jehož rukou převzala o čtyři roky dříve zvláštní cenu Thálie. V roce 2011 jí ve Filharmonii Hradec Králové uspořádali koncert; na snímku vpravo s Davidem Steigerwaldem v inscenaci Klicperova divadla *Návštěva staré dámy* (2004).

Vystupovala v nejprestižnějších operních domech, po boku světových hvězd zpívala Bizeta, Stravinského, Janáčka, Prokofjeva, sklízela slávu a ovace. Jen doma se o ní mlčelo.

a jeden úspěch za druhým. Tak by zněla matematická rovnice, kdyby se dalo první angažmá Soni Červené za československou hranicí převést na čísla.

„Berlínská Státní opera byl mezinárodní operní dům, hostovat přijížděli pěvci z celého světa. Tam se nepolitizovalo, neschůzovalo, tam se jen zpívalo a muzicírovalo. Na nejvyšší úrovni,“ vzpomíná. Pod vedením dirigentů Franze Konwitschného, Horsta Steina, Hermanna Scherchena, režisérů Waltera von Felsensteina, Ruth Berghausové a mnoha dalších tu dle svých slov zpívala nejkrásnější repertoár; jaký si může operní pěvec pro vybudování své kariéry přát: Monteverdiho, Händela, Glucka, Mozarta. „Hostovala jsem na festivalech v Händlových operách, nazpívala jsem v Lipsku pro gramofonovou kazetu kompletní Carmen a za titulní roli v Gluckově opeře Orpheus mě město Berlín poctilo čestným titulem Kammersängerin neboli komorní pěvkyně.“

Toto utěšené období znamenalo také koncerty v Londýně, Bayreuthu, hostování „doma“ v Praze na Pražském jaru, ale... „Byla jsem na vrcholu – uměleckém i blaha! Až mě jednou v noci probudila zpráva, že se kolem Berlína staví vysoká, zrudná zeď. Východní Berlín se stával vězením. Stála jsem před těžkým rozhodnutím: spisovatelé mohou psát nežádanou literaturu do šuplíku. I nežádoucím malířům přetrvávají jejich obrazy. Ale hlasivky? JÁ MUSÍM ZPÍVAT TEĎ!“ A tak padlo zásadní životní rozhodnutí. Za dramatických okolností se jí podařil přechod do západního Berlína. Jen s kabelkou, pejskem a knihou Pavla Eisnera Chrám a tvrz. „Jakékoli jiné zavazadlo by bylo nápadné. A hlavně jsem měla své dvě silné hlasivky a odhodlanou vůli. A měla jsem štěstí, že mě hned na západní straně Berlína angažovala Městská opera pro premiéru Verdiho Maškarního plesu. Pak přišla nabídka na audici u Herberta von Karajana, poté festival v Salcburku, ve Vídeňské státní opeře...“

Od této chvíle dostávala nadějná mezzosopranistka role dramatictější: Verdiho, Pucciniho, Gounoda. A se svou milovanou Bizetovou Carmen postupně hostovala nejen v západním Německu, ale nakonec vlastně po celém západním světě. Vlna její kariéry sílila, až se postupně změnila v mohutný dravý proud, který ji unášel stále dál od

domova. Západ si Soňu Červenou přivlastnil a její vlast mu ji dobrovolně přenechal, jako ostatně tolik ze svého národního bohatství. Když se rozhodla – po Praze – opustit také Berlín, zakázala si stýskání. Svůj soukromý život převedla do dopisů a deníků. Snad i pro to množství popsaného papíru je dodnes kultura jejího projevu tolik na jejím slohu i mluvě znát.

Pak už byl jen krůček za moře. „San Francisco Opera mě pozvala, abych tam debutovala s Carmen. Hostovala jsem zde v nejkrásnějších rolích po jedenáct sezon. Mezitím jsem ale několik letních festivalů zpívala v Bayreuthu, kde jsem pochopila a zamilovala si hloubku Wagnerovy tvorby, hudbu moderních skladatelů, jakými byli například Alban Berg, Richard Strauss, Claude Debussy, Béla Bartók, Hans Werner Henze, Gian Carlo Menotti, a dokonce i Luigi Nono. Hledala jsem vždycky díla se zajímavým libretem, považovala jsem hudbu a slovo za rovnoprávné partnery. Proto si mě asi vybírali režiséři jako Wieland Wagner, Rudolf Noelte, Volker Schloendorff a dirigenti Christoph von Dohnányi, Kurt Masur, Pierre Boulez, Sir Charles Mackerras a mnoho jiných.“

Svůj život a talent začala postupně rozdělovat mezi Evropu a Ameriku, vystupuje na největších operních scénách v Německu, Rakousku, Skotsku, Irsku, klaní se před aplaudujícím publikem od La Scaly přes Vídeň, Paříž, Londýn, Frankfurt (jenž byl její domovskou scénou, mateřským přístavem dokonce po čtvrt století) až po New York. A někde vprostřed těchto hektických dní zaznívají pomalu slibné tóny z rodné Prahy. Píše se rok 1967 a v Československu se zdá, že se k moci vrací zdravý rozum. Sonino napjaté očekávání však zchluze skeps „kolegy emigranta“ Rafaela Kubelíka: „Já jim nevěřím.“ A tak zůstává, a je díky tomu částečně uchráněna dalšího velkého zklamání. „V exilu jsem se sešla s několika velkými českými osobnostmi. Vedle Rafaela Kubelíka to byl zlatý Karel Ančerl, s kterým jsme se setkali při účinkování v Amsterdamu. Byl už trochu nemocný a bylo znát, že by se chtěl vrátit, přes všechny hrůzy, které tam zažil. A Rudolf Kirkušný, s nímž jsem koncertovala na festivalu v Edinburghu Zápísník zmizelého. Hrál nádherně, šlechticky. A také s Jiřím Voskovcem jsem se sešla, když jsem

byla v New Yorku. Když jsme se loučili a já mu přála hodně štěstí, řekl: ‚I am happy, ale šťastnej nejsem, Kačenko.‘“

ČAS OPONOU TRHNUL

Divadlu zůstala Soňa Červená věrná celý život. Ať už to byla opera, již své srdce věnovala ve čtyřech tisícovkách představení (jen v roli Carmen vystoupila 156krát), do nichž dala vše a nikdy se nešetřila. Či později, když věk na jejím hlase naznačil, že „je již čas“, a našla si cestu zpět k činohře. Anebo v překladech libret, při pomoci nastudování českých textů zahraničním souborům... Nikdy prý nelitovala. „Byl to bohatý život, bohatý na umělecké zážitky. Byla to řehole. Ovšem krásná řehole, ovládnání se, dávání se, vděčnost za přátelství a za smích, kterého nebylo málo. A těch osobností, jež jsem potkala. Každá z nich ve mně něco zanechala, třeba o tom ani sama nevím. Ale nejvíc mě ‚podržel‘, v jakékoli závažné situaci, můj praděd Václav Červený, kterého jsem samozřejmě nepoznala, ale jehož sílu jsem nad sebou cítila, kamkoli mě osud zavál. Město Hradec Králové jej v roce 1892 jmenovalo čestným občanem. A představte si, že teď i já byla v Hradci jmenována čestnou občankou. Jako první žena! Můj Václav se jistě pyšnil se mnou.“

Je listopad roku 1989 a osud Berlínské zdi je sečten. Soňa Červená přijíždí okamžitě, jak se to dozvídá. Znovu může po letech vejít do prostor svého prvního zahraničního angažmá a také cesta dál na východ se konečně pomalu otevírá. Trvalo čtyři desetiletí, než se mohla vrátit do míst, kde vyrůstala... Své zkušenosti, profesní i ty osobní, dnes vtěluje do dalších rolí – od Eliny Makropulos přes Miladu Horákovou až po Osud v Janáčkově alegorii. A ač jí život zlomyslně nedopřál žít jej po boku manžela a dětí, nestýská si. Věnovala jej své životní lásce: opeře. Na otázku, jak vypadá její vlastní „hrnec zlata“, odpovídá: „Je plný soucitu pro všechny živáčky na tomto světě. A je uklizený.“

Když se dnes Soňa Červená, jako vždy elegantní a se zvláštním, oduševněle jemným espretem, prochází po břehu Vltavy a nasává její vůni, jako by Praha sama byla o kousek krásnější.

„Nejvíc mě ‚podržel‘, v jakékoli závažné situaci, můj praděd Václav Červený, kterého jsem samozřejmě nepoznala, ale jehož sílu jsem nad sebou cítila, kamkoli mě osud zavál.“

Úspěšná ilustrátorská a autorská cesta Alžběty Skálové začala oceňovanou knihou o soužití dvou neobyčejných tvorečků, Pampeho a Šinky.

Příběhy *v akvarelu*

Možná to všechno způsobily právě ty dvě neobyčejné postavičky – Pampe, zrozený z ocásku lišky, a Šinka, vzniklá z pampeliškového chmýří –, které se za větrného dne potkaly na okně jednoho pokoje. Poetické příběhy o jejich setkání a soužití, vyprávěné pomocí půvabných obrázků, vznikly nejprve jako diplomová práce. Autorský počín Alžběty Skálové, který okouznil dětské čtenáře i odborné porotce, získal hned dvě prestižní ocenění: Cenu Josefa Hlávky a ocenění Magnesia Litera. A od té chvíle sbírá mladá výtvarnice jako ilustrátorka dětských knížek jednu cenu za druhou.

Text **Anita Blahušová** Fotografie **archiv Alžběty Skálové**

*Pupalku opyluje noční
hmyz – ilustracím
Rostlinopisu
předcházelo studium
botaniky.*

„Knihy pro děti dělám tak nějak přirozeně a od dětství,“ říká Alžběta Skálová, která pochází z rodiny, již tvoří téměř výhradně výtvarníci. Přesto (nebo možná právě proto) nikdy nepocítila touhu vydat se jiným směrem. „Tato cesta je pro mě přirozená. Možná jsem mohla tancovat, ale nebylo to tak silné jako malování,“ přemýšlí ilustrátorka. „O práci se doma pochopitelně navzájem bavíme, ale většinou ukazují již finální výsledek,“ směje se.

Alžběta Skálová tak zamířila ke studiu na pražské Vysoké škole uměleckoprůmyslové, kde studovala nejprve v ateliéru Filmové a televizní grafiky a poté v ateliéru Ilustrace a grafiky. „Na škole jsme knihy vytvářeli a moje diplomová práce byla jakýmsi vyústěním dosavadních zkušeností,“ říká výtvarnice, jejíž oceňované ilustrace vytvářejí nadčasový pohádkový prostor, který rozvíjí představivost a dětskému publiku se nepodbízejí.

Nejoblíbenější výtvarnou technikou je pro Alžbětu Skálovou nadýchaný a lehoučký akvarel. Malby působí jemně a hravě, je to však jen zdání. „Akvarel je technika náročná na přesnost a někdy i rychlost. Nutná je tedy jistá dávka řemesla, což mne na tom baví. Nepracuji skoro vůbec s žádnými retušemi a přemalbami, obrázky jsou potom takové vzdušné,“ vysvětluje ilustrátorka a doplňuje: „Akvarel je základ, moje jistota a od něj se snažím občas si odpočinout nějakou změnou. Třeba knihu Africké pohádky jsem škrábala do omítkových nátěrů, často používám taky koláž ze starých časopisů a knih.“

Alžběta Skálová ilustruje nejen vlastní texty, ale také příběhy jiných autorů. V průměru stráví na jedné knize zhruba dva měsíce. „Je rozdíl ilustrovat knížku, kde jsou dva hlavní hrdinové, a knížku, kde je nespočet reálií nebo materiálů ke studiu,“ popisuje výtvarnice. Tak tomu bylo například v případě Jiřím Dvořákem napsaného Rostlinopisu, knihy určené pro děti, které zajímá příroda a nespokojí se s jednoduchým vysvětlením. Výtvarnice se například ponořila do studia botaniky, a teprve potom se chopila tužky a barev. A vyplatilo se: publikace získala titul Nejkrásnější kniha roku 2012 v kategorii Učebnice a didaktické pomůcky.

„Snažím se do své práce dávat maximum, pracuji velmi dlouho a pečlivě. Vnímám knížky jako celek, snažím se mít kontrolu nad výsledným zpracováním, pracuji s dobrými grafiky a dohlížím na celou finalizaci knížky, to vše vyžaduje hodně času a energie. Snad je to na výsledku vidět,“ říká na otázku, čím podle ní její knihy přesvědčí porotce soutěží i malé čtenáře. „Když to baví mě, je tam jistá pravděpodobnost, že to bude bavit i děti,“ usmívá se umělkyně, jejíž publikace Orangutan v zajetí má sklony k obezitě, na které se výtvarně podílela společně s Martinou Kupsovou, byla nedávno nominována na cenu Jiřího Ortena.

Také vám obrázky z dětských knížek nesmazatelně utkvěly v paměti? Děti jsou vnímavé a vyplatí

se předkládat jim kvalitu. „U nás už je dost nakladatelství typu Meander, Baobab nebo Labyrint, které dávají šanci českým autorům. Pořád ale převládá produkce braku, po kterém většina populace sáhne nejprve,“ stýská si trochu ilustrátorka. Spolu s výtvarnicemi Alžbětou Zemanovou a Martinou Kupsovou založily ateliér NAPOLI, který se – jak vysvětlují vznik a význam názvu – „... pohybuje NA POLI ilustrace, grafického designu a autorské tvorby“, a se svými autorskými věcmi pro děti pronikají do sítě běžných knihkupectví. „Vybíráme si obchody, kde lidé už dopředu očekávají autorské věci. Pokud dáte naše malonákladové ručně zpracované vystřihovánky a knihy tištěné například sítotiskem vedle běžné produkce, zákazník rozdíl nemusí rozlišit. Pak nepochopí, proč by měl za naše kousky zaplatit třeba o sto korun více. Přitom se velmi snažíme i přes velký podíl ruční práce držet ceny příznivé,“ vysvětluje výtvarnice.

Alžběta Skálová je však nejen ilustrátorka, ale také grafička, vytváří objekty a textilní hračky a na volnou autorskou tvorbu nechce rezignovat ani při svém vysokém pracovním vytížení. „Nechtěla bych zůstat ve škatulce ‚tvorba pro děti‘, pracuji i na svých volných věcech, jen na ně nemám tolik času a je těžké

*I při velkém pracovním
vytížení se Alžběta
Skálová snaží věnovat
také volné tvorbě.* TVŮRKYNĚ

se jimi uživit, stejně tak jako ilustrací,“ říká. „Často místo toho, abychom tvořily, nosíme do obchodů naše výrobky v batohu. Prostě stále jsme ve fázi punku. Pořád to má ale pro nás smysl, lidem se naše věci myslím líbí,“ uzavírá oceňovaná výtvarnice.

Alžběta Skálová

TVORBU ALŽBĚTY SKÁLOVÉ NAJDETE
NAPŘÍKLAD NA WWW.NAPOLISTRANKY.CZ/ALZBETA-SKALOVA.

Letos chceme více prodávat *než nakupovat*

„I letos očekávám
přibližně tříprocentní
výkonnost fondu. Cokoli
navíc bude bonus pro
investora. Stěžejní je
stabilita a schopnost
fondu dosahovat relativně
dlouho kvalitních
výsledků,“ říká Martin
Skalický.

*„Zájem o komerční
nemovitosti v dnešní době
nízkých úroků zřetelně
roste. Na českém trhu
chybí takzvané prémiové
nemovitosti. Investory ale
zajímají i reality, které se
těm nejkvalitnějším blíží,“
říká Martin Skalický,
předseda představenstva
a generální ředitel REICO
investiční společnosti České
spořitelny. Věří, že jím
řízený ČS nemovitostní fond
letos opět dosáhne alespoň
tříprocentního výnosu.*

Text **František Mašek**,
Hospodářské noviny
Fotografie **Vladan Krumpal a 123 RF**

Jaká je situace na trhu nemovitostí?

Žijeme v české kotlině a naší výhodou, pro někoho možná i nevýhodou, je, že sousedíme s jednou z nejsilnějších světových ekonomik – Německem. To silně ovlivňuje náš nemovitostní trh. Roste i apetit místních investorů, mezi něž se hrdě řadíme. Čeští investoři do nemovitostí již byli loni podle objemu obchodů na našem trhu druzí.

Kdo do nich u nás investuje nejvíce?

Britové, Američané a Němci a kvůli situaci na Ukrajině stále více i majetní Rusové. Je to podobné, jako když vrcholila řecká krize. Tehdy také hledali mnozí řečtí investoři bezpečný přístav v Evropské unii a předmětem jejich zájmu byly „méně agresivní země“, jako jsou Česká republika, Polsko a Slovensko, kde bylo možné investovat do nemovitostí s mírně vyšším rizikem, ale i s mírně vyššími výnosy než ve vyspělejších státech Evropské unie.

Jak se daří českému trhu komerčních nemovitostí a jak je na tom trh nemovitostí rezidenčních?

ČS nemovitostní fond do rezidenčních nemovitostí neinvestuje. Tento trh proto příliš nesledujeme, i když jsou v budově Melantrich na Václavském náměstí v Praze bytové plochy. Neslouží však jako klasické byty, ale jako apartmány, které využívají incomingové cestovní kanceláře. Byty jsou tak vlastně pronajaty komerčním subjektům, které platí běžné „komerční“ nájemné. Pokud jde o komerční nemovitosti, zájem o ně v době nízkých úroků zřetelně roste. Na českém trhu je nedostatek „prémiových nemovitostí volných ke koupi“. Investoři se tak zajímají o reality, které se těm nejkvalitnějším blíží, ale nespĺňují kritéria prémiových budov.

Co jsou vlastně prémiové nemovitosti?

Komerční nemovitosti se dělí podle kvality na třídy

A, B, C, někdy i D. Prémiová či „áčková“ budova má nejvyšší hodnocení. Je nová nebo komplexně rekonstruovaná. Dnes je již pro zařazení mezi prémiové budovy nutná environmentální certifikace, ideálně nejvyššího stupně, a musí odpovídat mezinárodním standardům kvality. S nemovitostí si kupujete příjmy z pronájmu. Čím je budova kvalitnější a daná lokalita atraktivnější, tím zpravidla přilákáte kvalitnější nájemníky a investice je bezpečnější. Platí to zejména o prémiových či áčkových nemovitostech. Zajímavé mohou být i budovy třídy B, někdy dokonce C. Ve srovnání s těmi prémiovými jim ale vždy něco chybí. Nejsou například nové nebo leží v horší lokalitě. Tomu odpovídají výnosy, riziko a cena, kterou je investor ochoten zaplatit.

Řídíte investiční společnost REICO, založenou Českou spořitelnou. Jaké je její postavení na trhu?

REICO spravuje ČS nemovitostní fond, největší svého druhu v republice. Jeho podílové listy prodávají řádově od sta korun pobočky České spořitelny. Do fondu mohou investovat i firmy a institucionální investoři, primárně je ale pro drobné investory. Majetek fondu patří investorům, a to podle výše jejich investice. Vedle ČS nemovitostního fondu spravujeme fond kvalifikovaných investorů pro Vienna Insurance Group. Vlastní moderní budovu Main Point v Praze-Karlíně, kde sídlí Kooperativa a Česká podnikatelská pojišťovna, a nemovitosti Kooperativy v Brně. Fond je určen pro úzkou skupinu investorů. Je to ale vedlejší aktivita společnosti REICO, tou hlavní je správa ČS nemovitostního fondu.

Kolik investice do ČS nemovitostního fondu stojí?

Vstupní poplatek činí 1,50 procenta, výstupní neúčtujeme. Správní poplatek, z něhož fond žije, je ročně 1,75 procenta z objemu majetku.

Co vše tato investice nabízí?

Je vhodná pro ty, kdo chtějí investovat do nemovitostí a nemají dost peněz, znalostí nebo možností, aby si koupili vlastní výnosovou nemovitost, třeba několik bytů a pronajímali je. Fond umožňuje pravidelné i jednorázové investice a jejich kombinaci. Spravuje ho tým zkušených odborníků, kontroluje depozitář, auditor i regulátor, tedy ČNB. Při přímé vlastní investici do nemovitosti se může stát, že když potřebujete investované peněžní prostředky, musíte dům nebo byt prodat, což určitou dobu trvá a je to spojeno s riziky plynoucími ze situace na trhu s nemovitostmi. Podílové listy ČS nemovitostního fondu lze ale odprodat kdykoli a vaše peníze jsou vám v podstatě okamžitě k dispozici. Když má někdo víc peněz a koupí si sám byt či dům jako investici, může na pronájmu dané nemovitosti krátkodobě vydělat i více – ale za cenu starosti a výdajů spojených se správou nemovitosti. Pokud trh oslabuje, může výnos fondu, stejně jako výnos individuální investice do nemovitostí, klesnout. Fond má ale větší a dobře rozložené portfolio, což mu umožňuje snáze ustát výkyvy trhu než majitelé jediné realitní investice.

Do čeho a s jakým výsledkem ČS nemovitostní fond investuje?

Jeho loňský výnos činil 3,2 procenta, za posledních pět let v průměru okolo tří procent. I letos očekávám přibližně tříprocentní výkonnost fondu. Cokoli navíc bude bonus pro investora. Stěžejní je stabilita a schopnost fondu dosahovat relativně dlouho kvalitních výsledků.

Portfolio fondu tvoří devět nemovitostí, poslední tři – Melantrich, Trianon a Qubix – jsou v Praze. Nejnovější akvizici představuje právě administrativní budova Qubix. Tuto budovu jsme koupili letos. Není to novostavba, ale kompletně rekonstruovaný objekt, postavený v sedmdesátých letech minulého století

REICO spravuje ČS nemovitostní fond, největší svého druhu v republice. Jeho podílové listy prodávají řádově od sta korun pobočky České spořitelny. Do fondu mohou investovat i firmy a institucionální investoři, primárně je ale pro drobné investory.

Výkonnost fondů závisí hlavně na příjmu z pronájmu a vývoji tržní hodnoty nemovitostí v čase. Tržní hodnota se musí dvakrát ročně přecenit. Dvakrát za rok se tak stanoví aktuální tržní hodnota portfolia.

a na tehdejší dobu velmi moderně. Po rekonstrukci, dokončené na konci roku 2012, získala budova certifikaci LEED Platinum, nejvyšší environmentální standard, který zahrnuje i obnovitelné zdroje. Má tedy vše, co musí moderní prémiová budova splňovat. Její koupí jsme chtěli rozšířit portfolio fondu o prémiovou budovu na výborné adrese, a tento úkol jsme, podle mého názoru, úspěšně splnili. Zmíněné tři prémiové budovy v Praze i další kancelářská budova Platinum v Brně tvoří přes osmdesát procent majetku fondu.

Jak vybíráte nemovitosti, do nichž fond investuje?

Preferujeme investice v hodnotě kolem miliardy korun. Pokud je to ale skutečně výhodné, budeme se zajímat i o menší nemovitosti. Pod půl miliardy korun bychom ale asi nyní nešli. Kdyby fond naopak koupil budovu například za pět miliard korun, měla by téměř stejnou hodnotu jako zbytek portfolia. Čelili bychom tak koncentračnímu riziku, které je třeba rozložit. V případě ekonomických potíží by fond neměl proti tak velké nemovitosti v portfoliu protiváhu. S růstem majetku fondu může růst i hodnota kupovaných nemovitostí. Nyní je to ideálně právě asi miliarda korun.

Chcete letos koupit něco dalšího?

V poslední době jsme nemovitosti nakupovali poměrně rychle – člověk míní, a realitní trh diktuje. Přesně rok po sobě jsme koupili Trianon a Qubix. Asi dva roky před Trianonom jsme koupili budovu Melantrich na Václavském náměstí. V posledních letech jsme tak byli při akvizicích nemovitostí do fondu velmi aktivní. Po nákupu nemovitosti ale určitou dobu trvá, než je optimálně zařazena do režimu správy majetku. Až aktivní správa nemovitosti také ukáže, zda se neobjeví nečekané problémy. Příležitost jako Qubix se tak často neopakuje a museli jsme reagovat rychle. Šlo o obchod bez zprostředkovatele, což není časté, ale o to snazší.

Pokud se naskytne další podobná příležitost, rádi ji využijeme. Akvizice ale trvají šest až osm měsíců. Není kam spěchat, důležité je vybrat to nejlepší, co lze v dané chvíli získat. Letos tak asi další obchod neuskutečneme.

Ani v zahraničí? Třeba na Slovensku, kde ČS nemovitostní fond rovněž vlastní jednu nemovitost?

Jsme korunový fond, naši investoři využívají českou měnu. ČNB nyní chce držet slabý kurz koruny. Kdyby nám významně narostlo portfolio nemovitostí v zahraničí, nemáme bezpečné nástroje, jak snížit měnové riziko na minimum. Budova na Slovensku tvoří asi jen pět procent majetku fondu, tento problém je tak zanedbatelný. Pro fond ale nyní není vhodné mít větší objem nemovitostí mimo českou měnu.

Dosud jsme hovořili o nákupech. Budete ale také nemovitosti, které fond vlastní, prodávat?

Určitě ano. Přirozená obnova portfolia fondu potvrzuje, že jsou nemovitosti ve fondu dobře oceněny. To zaručí jen prodej. Rádi bychom využili mírný růst zájmu investorů o všechny sektory trhu. Zvažujeme prodej části zejména starších nemovitostí v regionech. Letos a příští rok tak asi budeme spíše prodávat než kupovat.

Když tedy nemovitost dobře prodáte, bude výnos fondu vyšší než tři procenta?

To nelze říci. Výnos podílového fondu se zjednodušeně stanoví jako vlastní kapitál dělený počtem podílových listů. Vlastní kapitál mohou tvořit hodnoty nemovitostí nebo alikvotní částka v peněžních prostředcích. Když fond prodá nemovitost za cenu, která se rovná účetní hodnotě, jeho výnos to nijak neovlivní. Dopad této transakce na výkonnost fondu je v daný okamžik neutrální. Pro manažera fondu je ale velmi důležité, aby dokázal

nemovitosti prodat za částku pohybující se na úrovni ocenění, případně dražší, když to situace na trhu dovolí. A pro klienty je důležité, že ocenění, které se provádí dvakrát ročně, i účetní hodnota nemovitostí odpovídají realitě.

Takže nehraje roli, ani když fond nemovitost prodá za 120 procent, nebo naopak mnohem levněji?

Kdybychom ji prodali daleko levněji, je třeba zvážit, co se stalo, zda jde o chybu v práci externích znalců, nebo o nenadálou změnu na trhu s nemovitostmi. Je nutné neustále zkoumat, zda cena nemovitosti odpovídala realitě. Prodávát draž je příjemné. Ovšem když se při prodeji utrží výrazně více, může být opět něco špatně: u fondu či na trhu. Podle zákona se musíme vejít do rozpětí ceny daného znaleckým posudkem – kvůli ochraně investorů. Manažera fondu to nutí, aby se vždy snažil dosáhnout optimální ceny.

Nakolik ovlivňuje nemovitostní fondy inflace? Když poroste, neohroží jejich výnos?

Výkonnost fondů závisí hlavně na příjmu z pronájmu a vývoji tržní hodnoty nemovitostí v čase. Tržní hodnota se musí dvakrát ročně přecenit. Dvakrát za rok se tak stanoví aktuální tržní hodnota portfolia. Může růst, klesat, či stagnovat. Dlouhodobě je hodnota nemovitostí v portfoliu stabilní s mírným nárůstem v některých sektorech. Příjmy z pronájmu mohou podle poptávky po volné ploše růst, stagnovat, či klesat, stejně tak tržní cena nemovitostí. Manažer fondu musí řídit portfolio včetně plánování akvizic tak, aby mělo dlouhodobě udržitelnou pozitivní hodnotu.

Investici do komerčních nemovitostí přitom proti inflaci chrání z velké části takzvaná inflační doložka v nájemní smlouvě. Když inflace stoupá, roste i výše fakturovaného nájemného. Inflační doložka chrání podstatnou část příjmu z pronájmu, a tak se inflace nemovitostního fondu prakticky nedotkne.

Cesta za dobrým pocitem

Toužila studovat lidskou duši, ale klasická psychologie, kterou absolvovala, jí kýžené poznání nepřinesla. Svou cestu našla psycholožka, koučka a spisovatelka **Jitka Nesnídalová** v dnes stále vyhledávanějších alternativních proudech.

Text a fotografie **Petra Doležalová**

Koučinku se v poslední době věnuje čím dál víc lidí. Myslíte si, že pro kouče je psychologické vzdělání nezbytné? Mohla byste poradit, jak si svého kouče vybrat?

Opravdu dobrým koučem se člověk rodí. Podle mého názoru u něj není nutné mít akademické psychologické vzdělání, ale jistě by se měl o obor psychologie intenzivně zajímat a vlastně jej celoživotně studovat – nejen teoreticky, ale i skrze vlastní sebepoznávání. Důležité je, aby měl kouč cit pro vedení druhého, schopnost přijímat klienta bez předsudků, techniky vedení jsou až druhořadé. Správného kouče bych radila vybírat na základě doporučení od někoho, komu opravdu důvěřujete. A v případě, že ze svého výběru nemáte dobrý pocit, rychle jej změňte.

Na trhu je spousta publikací se „zaručenými psychologickými radami“, nabízí se řada kurzů a seminářů. Na co bychom měli být při výběru opatrní? Vy sama jste autorkou řady knih, před dvěma lety jste dokonce založila vlastní nakladatelství. Která z vašich publikací je mezi čtenáři nejpopulárnější a proč?

K první části otázky – určitě se vždy vyplatí poslouchat svoji vnitřní intuici, zda nás přednášející něčím oslovuje. Pokud někdo slibuje zázračné výsledky ve velmi krátkém časovém úseku, je samozřejmě na místě opatrnost! Mnoho let jsme v sobě něco hromadili a změnit zažité vzorce chování trvá. Světoznámý kouč Brian Tracy uvádí, že je průměrně potřeba pět až sedm let, aby člověk skutečně zvládl být ve zvolené oblasti úspěšný. Důležité je také si při výběru seminářů všimnout, zda kouč mluví spíše negativně, nebo kladně. Pevně zavřít poklop všem, kdo hlavně kritizují a straší, co všechno nejde. A nejpopulárnější z mých knih? Publikace Nech to plavat a začni plavat ty! se asi prodává nejvíc. Mnoho lidí je zatíženo bolestnými vzpomínkami a rádi by našli cestu, jak nechat minulost za sebou. Většinu

svých strachů si neseme stále jakoby v batohu na zádech. A ten nás stahuje a dře do ramen. Čtenáři v mých knihách hledají „náповědu“, jak svoje strachy překročit, tedy vyprázdnit, odhodit onen zatěžující batoh. A já se je snažím inspirovat k sebedůvěře a k důvěře v život jako takový.

Jaké jsou nejčastější problémy, s nimiž se na vás ženy obracejí? Lze vysledovat nějaké trendy nebo společné problémy, které by se daly zobecnit?

Nejčastěji mají problém právě se sebevědomím, a to se odráží ve všech oblastech jejich života, především pak ve vztazích. Nejen partnerských, ale obecně s druhými lidmi. Je to strach z toho, co si o nás druzí myslí, strach z kritiky, z odmítnutí apod. Přitom ale vše vychází zevnitř. Jakmile samy sebe přestaneme kritizovat a začneme se přijímat takové, jaké jsme, začnou se i vztahy kolem nás proměňovat k našemu prospěchu. Další velmi silnou a běžnou brzdou představuje hrůza z chyb. Ač to může znít přemoudře, oprostít se od obavy z chybování je velikou výhodou na cestě spokojeného života. Pokud by se nejlepší golfisté nechali při tréninku odradit každým míčkem, který padne vedle jamky, nikdy by nedosáhli svých snů.

Stále častěji se lidé obracejí k východním filozofiím, v nichž je jednou ze základních technik tzv. vizualizace. Jaký je váš názor na ni?

Ano, vizualizace je skvělý nástroj. Sama ji „učím“ své klientky a využívám ji i ve vlastním životě. Třeba v józe můžeme vizualizaci najít pod termínem „sankalpa“. Princip je jednoduchý: v uvolněném stavu si člověk vštěpuje všemi smysly, co by rád manifestoval, a doprovází to ještě kladnou afirmací, kterou si v duchu odříkává. Například při únavě: „Moje tělo je vitální.“ Vzpomínám si na svůj vlastní příklad. Několik let jsem si přála navštívit Mauricius, ale mého muže

nelákal. A tak jsem se jednoho dne rozhodla, že po tom skutečně toužím a že to nechám na „životním proudu“, jak tuto záležitost uskuteční. Skoro každý den jsem si proto ve svých představách užívala, jak sahám na palmové listy, cítila jsem ve vzduchu moře a nechala se ovívat mořským vzduchem... A občas jsem si pustila na video záběry z Mauricia a jen o tom – bez konkrétních přání – vyprávěla manželovi. Zhruba za dva měsíce mi manžel zavolal, že se díval na nějaké zájezdy a... za čtrnáct dní jsme již společně seděli v letadle směr Mauricius.

Jaká byla vaše nejlepší životní investice a čím se při výběru, do čeho investovat, osobně řídíte?

Mojí nejlepší investicí byla vždy odvaha. V partnerských vztazích odvaha nebát se ztráty lásky, začít podnikat v pracovních a finančních vztazích. A odvaha mít ráda svoje tělo a brát ho jako toho největšího šéfa a zároveň životní poklad. Při výběru investic se vždy řídím vlastním dobrým pocitem, souladem s ním. Dobrý pocit je to nejdůležitější v našem životě.

„Současná společnost je nesmírně kritická, ale kritika vás daleko nedovede. Může motivovat, může ‚nakopnout‘, ale pak je potřeba do motoru hlavně přilévat ocenění a úctu k sobě i k druhým.“

Letní měsíce přímo vybízejí k tomu opustit kanceláře a vyrazit na nejrůznější výjezdní zasedání, pracovní cesty, firemní akce nebo dnes tolik oblíbené teambuildingy čili pobyty určené ke stmelování pracovního kolektivu. Může se tudíž snadno přihodit, že se spolu se spolupracovnicemi, které jste dosud potkávali jen na chodbách kanceláří, ocitnete třeba v kavárně, na motokárách nebo při hraní noční bojové hry. Jak zvládat aktivity s kolegy mimo pracoviště z hlediska norem společenského chování?

Etiketa *mimo pracoviště*

Základním pravidlem, s nímž celá – a nejen pracovní – etiketa stojí a padá a které je potřeba neustále dodržovat, je pravidlo společenské významnosti. Společensky významnější je vždy člověk starší než mladší, žena než muž, nadřízený než podřízený. Tato jednoduchá premisa se pak přizpůsobuje konkrétním situacím sociálního styku. Jakmile si tuto poučku osvojíte, nemůžete už ve společnosti ani během méně formálních akcí šlápnout vedle.

Zřejmě nejčastějším kamenem úrazu z pohledu etikety na firemních akcích mimo kancelář je mnohem uvolněnější atmosféra, která často svádí zúčastněné přejít k familiárnímu chování, a tím ke smývání standardní firemní hierarchie. Je důležité mít stále v povědomí, že s kolegy a nadřízenými netrávíme volný čas v pravém slova smyslu, ale že jde stále o pracovní akci, byť v netradičním prostředí. Povedené firemní výjezdní akce bývají zdrojem veselých historek, nemusíte v nich však za každou cenu figurovat právě vy.

V týmu lidí, kteří jsou nám notoricky známi a s nimiž třeba v kanceláři komunikujeme dnes a denně, nám už používání norem společenského chování často ani nemusí přijít samozřejmé. V průběhu firemní akce nebo výjezdního zasedání si jistě posedíte v restauraci nebo vyrazíte na cestu nejrůznějšími dopravními prostředky. Nezaškodí si proto pro tyto případy některá základní pravidla připomenout.

Akce typu outdoor, tedy sportovně laděný program v přírodě, by měl být organizátorem připraven tak, aby neznevýhodňoval fyzicky méně zdatné jedince.

V DOPRAVNÍCH PROSTŘEDCÍCH

Nejprve se nechají cestující vystoupit, teprve následně se nastupuje. Sednout pouštíme ženy, osoby starší a nemocné. Pokud někdo o uvolnění místa slušně požádá, je zdvořilé mu vyjít vstříc. Jedeme-li vlakem, nastupuje do vagonu první muž, aby mohl ženě (ale třeba i starší osobě) případně s nastupováním pomoci. Pomáhá jí také se zavazadly. Vstoupí-li kdokoli do vlakového kupé a také pokud z něj odchází, je samozřejmé pozdravit – jde o malý uzavřený prostor, v němž se tato zdvořilost vyžaduje. Při vstupu do otevřeného vagonu se naopak žádné zdravení neočekává.

Případné natažení nohou nebo jejich umístění na protější sedadlo by mohlo spolucestující obtěžovat, a jako takové je tedy považováno za nezdvořilé. Ale pozor, je možné požádat spolucestující o svolení. Jste-li v kupé sami a někdo přistoupí, nohy se sluší urychleně ze sedadla sundat. Pravidlo opatrného pohybu, ohleduplnosti a snahy neobtěžovat ostatní platí samozřejmě pro všechny dopravní prostředky, včetně letadel a lodí.

Společenská pravidla se uplatňují také při cestě automobilem. Kupříkladu místa ve voze jsou rozdělena podle společenské významnosti. To nejčestnější se nachází vzadu vpravo. Druhé v tomto pořadí je vzadu vlevo, následuje vzadu uprostřed a jako poslední by se mělo obsazovat místo vedle řidiče. Samozřejmě, pokud si společensky významná osoba postaví hlavu, že bude sedět někde úplně jinde než na etiketou jí určeném místě, je zdvořilé jejmu přání vyhovět. Při nastupování a vystupování by měl řidič automobilu podržet spolucestujícím dveře auta, a to vždy zvenku. V žádném případě se nesluší natahovat se přes ostatní a otvírat dveře zevnitř.

V RESTAURACI

K firemním akcím mimo pracoviště neodmyslitelně patří také neformální posezení v hospůdce nebo společný oběd v restauraci. Zde je dobré si připomenout, že do restaurace vchází jako první osoba méně společensky významná, při odchodu naopak první vychází osoba s větší důležitostí.

Ke stolu jde jako první muž, aby zajistil bezpečný průchod, pouze uvádí-li příchozí hosty obsluha v restauraci, vchází jako první žena a posléze ostatní dle společenské významnosti. Osoba méně společensky významná pomáhá osobě společensky významnější při usazení. Ta pak sedí čelem doálu a zády ke stěně.

Možná se vám poštěstí, že budete mít příležitost pronést na firemní akci přípitek. Pravidla etikety velí neprodlovovat řeč déle než tři minuty a hovořit nejlépe spatra. Pokud nám to tréma neumožní, lze si poznamenat stručné body na papírek. Dobrý proslov má zaujmout, mít vtíp a gradovat k pointě. Pozor, abyste v projevu nikoho neurazili.

NÁSTRAHY OSLAV A VEČÍRKŮ

Součástí výjezdních firemních akcí určených pro utužení kolektivu bývají také večerní oslavy a večírky. K celkové zábavě a k uvolnění atmosféry zde přispívá navíc konzumace alkoholu: opět se více než kdy jindy vyplatí střídmost a obezřetnost.

Témata konverzace mají být neformální, máte totiž jedinečnou možnost poznat kolegy i z jiné než pracovní stránky, nekažte ale zábavu přehnaně osobními rozhovory či nevhodnými komentáři. Ne vždýcky je neformální chování příjemné, nehodí se počínání příliš důvěrné a přátelské nebo jakkoli nepřiměřené. Pozor na unáhlené nabídky tykání, které je ze společenského hlediska velmi ošemetné, ba téměř nemožné vzít později zpět. Firemní večírky také svádějí k navazování romantických vztahů a flirtování, ve většině případů však dotyčné osoby v následujících dnech svého jednání hořce litují.

TEAMBUILDING

Stmelování kolektivu, teambuilding, off-site, výjezdní zasedání – mnoho názvů pro jednu jedinou záležitost. Všechny aktivity jsou zde směřovány k tomu, aby pracovní skupina sdílela společné zážitky, k posílení týmového ducha, k upevňování vztahů a zlepšení komunikace mezi zaměstnanci, případně mezi zaměstnanci a vedením. Pro někoho skvělá zábava s kolegy, pro jiného skutečná noční můra: povinně dobrovolné utužování firemního kolektivu. Teambuilding má většinou podobu prodlouženého víkendu. Během několika dnů tak můžete se svými spolupracovníky střílet na laserové střelnici, lézt na horolezeckou stěnu, sjíždět na raftu divokou

vodu, simulovat dojení na plastové krávé, vařit, nebo dokonce hrát korporátní drama podle scénáře, který si s kolegy sami vytvoříte.

ANI BĚHEM ZÁBAVY NEZAPOMÍNEJTE NA PRAVIDLA SLUŠNOSTI

Ačkoli jste na teambuildingu stále mezi svými kolegy a spolu se svými nadřízenými či podřízenými, atmosféra je zákonitě jiná než při běžném pracovním dnu v kanceláři. Nálada se rozvolňuje, chování se stává více či méně neformálním. Jak zachovat formální vztahy a určitý společenský odstup během pobytu mimo kancelář, kdy po vás situace vyžaduje v týmu zcela zpřeházet původní role? Jednoduše se nenechte strhnout zábavou a mějte pořád na paměti, že ten, s kým právě skáčete na trampolíně, vám bude v pondělí opět nekompromisně zadávat pracovní úkoly.

CO KDYŽ NA TO NESTAČÍM?

Další problém může tkvít v samotném průběhu akce, obzvlášť pokud se jedná o aktivity typu outdoor, tedy sportovně laděný program v přírodě. Tyto činnosti jsou sice dobrovolné a měly by být organizátorem připraveny tak, aby neznevýhodňovaly fyzicky méně zdatné jedince, ale honba za adrenalinem může z neškodného zdolávání lanové dráhy udělat pro mnohé zaměstnance děsivou záležitost. A tak i přesto, že společně sportovní aktivity často posilují sociální dovednosti, a úzce tak souvisejí s nároky zaměstnání, účastníci se jich obávají. Ne všichni pravidelně sportují, a tak mají oprávněný strach z vlastní nedostatečnosti a následného posměchu ze strany ostatních. Případně poznámky, které jsou samy o sobě z hlediska slušného chování nepřipustné, je dobré ignorovat nebo je se smíchem shodit do ironie.

DŮLEŽITÝ JE RESPEKT

Nemusí to být jen nedostatečná fyzická kondice, proč se někdy zdráháme se určité disciplíny nebo aktivity během teambuildingu zúčastnit. Při některých úkolech se můžeme cítit trapně a nedůstojně. Distingované dámě z účetního oddělení pravděpodobně nebude dělat dobře pokoušet se v molitanovém oblečku vytačit kolegu z IT oddělení z improvizovaného sumo ringu. Výběr disciplín by tedy měl pokud možno respektovat odlišný věk a osobnosti zúčastněných.

Tipy pro manažery organizující aktivity mimo pracoviště

- Do aktivit mimo pracoviště své podřízené v žádném případě nenutte. Ještě před organizováním firemních akcí typu teambuildingu se zamyslete, kdo z vašich podřízených podobné aktivity skutečně ocení. Zájem účastníků můžete zvýšit, uspořádáte-li akci místo běžné práce nebo jako dobrovolnou součást povinné výjezdní pracovní porady.
- Pokud plánujete na výjezdní akci sportovní aktivity, přizpůsobte jejich obtížnost věku a kondici zaměstnanců.
- Jestliže tým vašich podřízených absolvoval pobyt určený ke stmelení kolektivu, poskytněte jim dobrou zpětnou vazbu, která bude založena na faktech, nikoli na soudech. Motivujte, za žádných okolností neshazujte, a už vůbec ne před ostatními.

Tipy pro zaměstnance absolvující aktivity mimo pracoviště

- Nezapomínejte na pravidla slušného chování ani mimo kancelář.
- Neformální atmosféra a alkohol odbourávají tréma, při překročení určité míry se ale tato kombinace může stát pro vaši další kariéru doslova vražednou.
- Pokud akci nechcete podstoupit, ideální by bylo promluvit si s nadřízeným. Pozor ale, jaká zvolíte slova: neúčast na společné akci můžete později tvrdě pocítit. Připravte se také na to, že vaše účast bude vyžadována – tyto aktivity počítají se zapojením celého kolektivu, jinak ztrácí svůj smysl. Navíc pokud takovou akci zaměstnavatel pojme jako prohloubení kvalifikace v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů a její obsah tomu odpovídá, je účast pro zaměstnance povinná.

Teambuilding má většinou podobu prodlouženého víkendu. Během několika dnů tak můžete se svými spolupracovníky střílet na laserové střelnici, lézt na horolezeckou stěnu, sjíždět na raftu divokou vodu, simulovat dojení na plastové krávé, vařit, nebo dokonce hrát korporátní drama podle scénáře, který si s kolegy sami vytvoříte.

Počasí si pohrává

Ve Spojených státech oslabila silná zima ekonomiku. Statistikové ukazují, že v prvním čtvrtletí poklesla o celé jedno procento. Osobní spotřeba zpomalila poměrně málo, podstatně více byly zasaženy investice, které spadly razantně, o téměř dvanáct procent. Negativně byly ovlivněny hlavně investice do zařízení a rezidenční výstavby. Velmi výrazně se proti čtvrtému čtvrtletí zhoršily vývozy.

Text David Navrátil, Česká spořitelna Fotografie I23RF

s ekonomikami

Celkově na pozitivní straně jednoznačně dominovala osobní spotřeba s příspěvkem dva procentní body. Investice ovšem tyto dva procentní body umazaly poklesem a další procentní bod si vzaly čisté vývozy. A tak jsme se dostali k poklesu o procento.

Ekonomika USA se však podle přicházejících údajů ze zimního šoku rychle vzpamatovala. Asi nejvíce je to vidět na datech z trhu práce, kde jak síla tvorby nových pracovních míst, tak nečekaně velký pokles míry nezaměstnanosti potvrzují pozitivní trendy v americkém hospodářství. Lze také očekávat, že stavebníci, kteří prostě nemohli díky nepřízni počasí stavět, se budou snažit alespoň část propadu dohnat v následujících čtvrtletích.

Centrální banka Fed pokračuje stabilním tempem v ukončování kvantitativního uvolňování a měla by stejně pokračovat i na dalších zasedáních. Nezměnil se ani horizont pravděpodobného prvního zvýšení sazeb. Inflace zatím stále nepředstavuje problém a je pod cílem Fedu, bude však potřebné ji pozorně sledovat. Případná výraznější akcelerace související s probouzející se ekonomikou by mohla posunout datum zvýšení sazeb citelně kupředu. Toto riziko pokládáme za malé, ale nezanedbatelné.

NAROZENINY TAPERINGU

Co se však změnilo, je vnímání trhu, jak se bude měnová politika vyvíjet. Nedávno (22. května) jsme oslavili výročí tzv. taperingu. Před rokem centrální banka oznámila, že bude snižovat nákupy státních dluhopisů směrem k nule. Trh si to ovšem vyložil jako signál, že Fed začíná zpříšňovat měnovou politiku. To je hrubý omyl. Ale tento mylný výklad vedl k razantnímu nárůstu výnosů státních dluhopisů (až sto bazických bodů v případě desetiletého dluhopisu) až k turbulencím na trzích rozvíjejících se ekonomik. Některé ekonomiky (Turecko, Indie, Indonésie, Brazílie) si prošly výrazným tlakem na oslabení měny, která centrální banky přinutila zvyšovat sazby či intervenovat. Ale od začátku tohoto roku vidíme, že najednou výnosy opět klesají. Zhruba o padesát bodů. Co se stalo? Trh konečně pochopil, že snižování nákupů dluhopisů (tapering) není zpříšňováním měnové politiky. Ve skutečnosti každý měsíc Fed dodá nové a nové desítky miliard dolarů na trh, takže ve skutečnosti dále uvolňuje měnovou politiku, pouze pomalejším tempem. Stejně tak tapering neznamená, že dojde v brzké době ke zvýšení sazeb. Toto bude zcela odvislé od vývoje

inflace a ekonomiky. Podle našeho názoru sazby zůstanou nulové do poloviny příštího roku.

BRZDA GEOPOLITICKÉHO NAPĚTÍ

Krise na Ukrajině a její geopolitické přesahy, především rostoucí napětí mezi USA a EU na jedné straně a Ruskem na druhé, vedou ke zvýšené atraktivitě amerických státních dluhopisů jako bezpečného přístavu. Což podle všeho stačí na kompenzaci jak slábnoucího kvantitativního uvolňování, tak přirozeného tlaku na růst výnosů, souvisejícího s blížícím se začátkem cyklu zvyšování sazeb. Trvání a intenzita tohoto efektu budou záležet na dalším vývoji krize, který je těžko odhadnutelný. V šestiměsíčním horizontu počítáme s uklidněním situace a návratem k normálnímu chování odpovídajícímu stavu ekonomiky i perspektivě růstu sazeb.

EUROZÓNU ZALILA VLNA OPTIMISMU, ALE RIZIKA PŘETRVÁVAJÍ

Evropské ekonomiky se pomalu a jistě zotavují z následků finanční krize, globální recese a následné dluhové krize EMU (Evropské měnové unie). Stále jde o velmi pomalý proces, který je navíc ohrožen vnitřními riziky, především probíhající prověrkou aktiv velkých evropských bank s hrozbou negativních překvapení a možností destabilizace finančního sektoru. K tomu přidejme vnější rizika, kterým momentálně dominují následky situace na Ukrajině. EMU je totiž poměrně citelně exponovaná jak přímo na Ukrajinu, tak především na Rusko, nejvíce přes dodávky surovin, hlavně plynu a ropy. Ale Rusko je i významným dovozcem evropského zboží. Například vývozy Německa do Ruska poklesly v prvních měsících o šestnáct procent. Trvá také nebezpečí spadnutí do deflační spirály, inflace stále zaostává za očekávanými ECB (Evropské centrální banky) a nezdá se, že by se to brzy mělo změnit.

Přes optimismus tak trvají negativní rizika. A trh sleduje, zda se bude ECB snažit tyto hrozby snížit dalším uvolněním měnové politiky. Centrální banka neustále říká, že ano, že je připravena, ale bohužel její rozhodovací mechanismy a nejednota hrozí, že opatření, které dodá, přijde pozdě.

ZÁVISLOST NA KREDITU

Na přelomu října a listopadu přijde nejdůležitější událost roku. Vyhlášení výsledku testování bank, které předchází vzniku bankovní unie. Toto testování

Na přelomu října a listopadu přijde nejdůležitější událost roku. Vyhlášení výsledku testování bank, které předchází vzniku bankovní unie. Toto testování má dvě fáze: první je testování kvality aktiv bank a druhou stresový scénář.

Máme stále slabý trh práce, který jde v závěsu za situací v průmyslu a ve službách. Poptávkové tlaky navíc vyvolají spíše tlak na růst dovozů. A z EMU si k tomu dovážíme dodatečné deflační tlaky. Jinými slovy, proces snižování nadměrného zadlužení ve vyspělých ekonomikách je spojen s poklesem poptávky a deflačními tlaky.

má dvě fáze: první je testování kvality aktiv bank a druhou stresový scénář. V první etapě se všechny banky obrazně svlečou do naha a ukážou, co v nich vlastně je. Jednotlivé části bilance budou testovány jednotnou metodikou, a nikoli bankami samotnými. Když si vzpomenu, že na podzim banky v EMU zvyšovaly svou kapitálovou přiměřenost především tím, že snižovaly rizikovost svých úvěrů, ačkoli EMU si procházela krizí, tak nyní mám pocit, že toto „svlékání“ ukáže spíše „horší těla“, než se banky snažily avizovat. Stresový scénář poté povede k teoretickému cvičení, které ukáže, o kolik se sníží kapitálová přiměřenost bank v případě, že EMU bude pokračovat v recesi. Na konci by tak mělo „vyskočit“ číslo, které řekne, o kolik mají zvýšit banky svůj kapitál. Trh čeká, že to bude maximálně v řádech desítek miliard eur. Existují ovšem odhady v řádech stovek miliard eur. Nejistota je tak značná, neboť výsledek může vést k pokračujícímu růstu ekonomik EMU. Může se ale také dostavit šok ve formě vysokých kapitálových požadavků, který povede k neschopnosti bank půjčovat a k zastavení oživení. Reálným scénářem je také pštroší politika, kdy problémy bank s kapitálem nebudou řešeny, což by vedlo k tomu, že dlouhodobě nebudou schopny úvěrovat ekonomiky kvůli nedostatečnému kapitálu. Řekněme něco podobného situaci, která nastala v Japonsku. Takže uvidíme na podzim...

ČNB PŘIŠLA O POLŠTÁŘ

ČNB (Česká národní banka) aktualizovala svou prognózu a už si nemyslí, že by inflace měla vzrůst na začátku příštího roku ke třem procentům, ale „pouze“ na 2,3 procenta. Přiblížila se tak k naší prognóze i vidění ekonomiky: ano, ekonomika

oživuje (ekonomika poroste mezi 2 až 2,5 procenty), ale dlouho v ní nebudou vidět inflační tlaky.

Za prvé, máme stále slabý trh práce, ten jde v závěsu za situací v průmyslu a ve službách. Za druhé, poptávkové tlaky vyvolají spíše tlak na růst dovozů. Například dovozní náročnost spotřeby je 40 procent, tedy každá utracená stokoruna vyvolá nárůst dovozů o 40 korun. A za třetí, dodatečné deflační tlaky si dovážíme z EMU. Zkratka a dobře, proces snižování nadměrného zadlužení ve vyspělých ekonomikách je spojen s poklesem poptávky a deflačními tlaky.

Snižování prognózy inflace z dílny ČNB postupně ze tří procent (prognóza z listopadu 2013) na 2,3 procenta je citelné. A ukazuje, že ČNB bude chybět inflační polštář, který si chtěla vytvořit, než ukončí intervence. Potřebovala ho ze dvou důvodů. Jednak kurz nejsou sazby, respektive s kurzem nejde míchat tak často jako se sazbami. Bankovní rada se tak logicky nechtěla dostat do situace, kdy by zrušila intervenční mód a za půl roku by ho musela opět obnovit. A dále, ČNB sice říká, že koruna nebude po ukončení intervencí posilovat, ale sama tuší, že to tak není, když zároveň tvrdí, že bude bránit skokovému posílení koruny. Takže inflace na třech procentech jí měla přinést dostatečné zmírnění stresu z rizika opětovného tlaku na uvolnění měnové politiky.

Není se tudíž čemu divit, když bankovní rada začíná ustupovat od proklamací, že k exitu dojde na začátku roku 2015. My nadále zastáváme názor, že exit přijde později v roce 2015, a pak navíc bude ČNB bránit skokovému posílení koruny. Takže de facto celý rok 2015 bude koruna řízena z „ulice Na Příkopě“. Když už jsme u toho, předpokládáme, že ČNB o exitu nechá korunu posílit na 26,3 až

26,5 korun za euro a pak začne opět lomozit intervencemi, ať už skutečnými, nebo slovními.

A samozřejmě, sazby nebudou zvýšeny dříve, než exit proběhne. To znamená nejdříve v roce 2016. Finanční sektor funguje ve zhruba jednoročním výhledu, událostech a očekáváních. Co je nad, na to si udělá názor, který může být správný, nebo ne, a může jej záhy změnit. Viz například Fed a tapering výše. Takže aktuálně 2016 se pro něj rovná „nikdy“. To ovšem také znamená, že trh očekává, že navýšení přebytku likvidity ve finančním sektoru, který přinesly intervence, tady zůstane rovněž „navždy“. Proto začal být tento přebytek likvidity umisťován i do dlouhodobých dluhopisů, ne jen do pokladničních poukázek, což vede k poklesu výnosů českých státních dluhopisů.

MŮŽE ČNB UKONČIT INTERVENCE DŘÍVE?

Může. Ale to bychom museli vidět skutečnou inflaci nad dvěma procenty a klesající nezaměstnanost, což by slibovalo další růst inflačních tlaků. Ve skutečnosti ale inflace neroste a drží se blízko nuly. Začala se spíše objevovat otázka, zda ČNB nebude chtít změnit „floor“ (neboli spodní hranici) z 27 korun za euro na slabší úroveň. Podle našeho názoru by ale musela inflace jít do záporných hodnot, aby se bankovní rada odhodlala k dalšímu kolu intervencí. Nicméně trh sám o sobě korunu oslabuje (kurz je nad 27 korunami za euro) a na případné deflační tlaky by reagoval oslabením nad 27,5.

Čeká nás tak další půlrok se stabilní korunou, nízkými výnosy, politickými a geopolitickými nejistotami. Globální ekonomika přes všechny nejistoty roste nad třemi procenty, což je pozitivní pro ziskovost firem.

„Ještě nedávno neusnula bez pohádky a teď si je kvůli rande vymýšlí.“

Děti a pravidelné investice rostou jako z vody.

ČESKÁ
SPORITELNA

Jsme Vám blíž.

Hledáte způsob, jak zhodnotit peníze, ale nezdají se vám úroky u spoření? **Pravidelné investování vám umožní dosáhnout zajímavých výnosů tím, že budete postupně ukládat malé částky.** Stačí pár set korun měsíčně a budete překvapeni, jak rychle vám vyrostou. Už za pár let můžete mít dost, abyste zajistili dětem studia, nebo uskutečnili vaše sny a plány. **Na každé pobočce České spořitelny vám rádi spočítáme, kolik je pro vás nejvýhodnější pravidelně investovat.** Tak se stavte.

Novoroční oslava je
příležitostí předvést
tradiční kmenové
masky.

Papua *na* *vlastní kůži*

Už je tu zase... intenzivní pocit návratu do příběhů dobrodružných knih. Napětí neznáma, dotek divočiny a příslib dalšího vzrušujícího okamžiku. Papua-Nová Guinea na zážitcích rozhodně nešetří.

Text a fotografie **Petra Doležalová**

Ta, ta, ta... Za jak dlouho mě asi některý z tanečníků svým bubínkem omráčí? Napadá mě, když mě okolní dav začíná pohlcovat. Ustoupit se mi ale nechce, dunění nad hlavou působí magicky. Fotoaparát je vlastně jen záminka, jak pod nohama rozvášněných papuánských náčelníků poznat skutečnou sílu hypnotizujících rytmů kmenových válečníků. A ty během dne kulminují bez ohledu na stoupající teplotu pod rozpáleným sluncem. Ohromné čelenky z peří papoušků a kasuárů se vlní na hlavách zástupců desítky kmenů oblasti Tufi, intenzita jejich zpěvu vzrůstá. Velké setkání v první den nového roku se koná již po několikáté a je důležité pro vzájemné upevnění vztahů zdejších kmenů. Vesnice, na jejichž území se letošní novoroční slavnost koná, poskytla pro ostatní zúčastněné zázemí pro hostinu, na jejíž přípravě se podílejí i hosté – pečou se prasata, ženy připravují tradiční placky z dužiny sagové palmy, kapustu a batáty. Každý kmen předvádí vlastní typické „sing sing“ – tanec, hudbu i jiné zdobení těla. Místo piva či tabáku tu téměř všichni dospělí žvýkají betel, jak prozrazují rudé úsměvy i stopy na zemi po celém okolí, kam ho vyplivují. Semena betelové palmy se kombinují společně s jehnědami pepřovníku a mletým vápencem. Výsledkem je hmota nevalné chuti, kterou zdvořile odmítáme, když nám ji Papuánci nabízejí. Ti starší mají po mnohaletém žvýkání úplně zčernalé zuby, přesto si tuhle drogu, která působí mírně

euforicky a zahání únavu i hlad, málokdo odepře. Jednotlivé ingredience mezi sebou vesničané směřují, ostatně podobně jako řadu potravin a dalších potřeb pro život.

DALEKO OD CIVILIZACE

Ještě před pár lety tu bílé lidi téměř nevidali a jedině, s čím byli zdejší obyvatelé v úzkém spojení, byla výjimečná příroda. Už samotný přílet na Tufi je fascinující podívanou. Zelené výběžky zařizlé jako

Kánoe je ještě dnes nejobvyklejším dopravním prostředkem pro pobřežní kmeny.

Fjordy Tufi jsou domovem přívětivých lidí i bohatého mořského života.

Ještě před pár lety tu bílé lidi téměř nevidali a jedině, s čím byli zdejší obyvatelé v úzkém spojení, byla výjimečná příroda. Už přiletet na Tufi je fascinující podívanou. Zelené výběžky zařízlé jako prsty do tyrkysového moře připomínají norské fjordy.

prsty do tyrkysového moře připomínají norské fjordy. Tento přírodní poklad, vzdálený necelou hodinu letu na východ od hlavního města Port Moresby, je jedním ze zdejších divů neskutečně rozmanité země. Dnes v Tufi hosty ze všech končin planety vítají a jediným zdrojem příjmu pro mnoho zdejších obyvatel je nevelký ekologický resort na skále nad malebným fjordem. Je až k nevíře, nakolik se jeho majitelka, svěhlavá Australanka Linda, dokázala prosadit v prostředí, kde vládou muži a cokoli změnit znamená obvykle nepřekonatelný problém. S respektem ke kmenovému pravidlům vybudovala uprostřed divočiny malý komplex bungalovů, nabídla práci mnohým domorodcům z okolí, vystavěla nemocnici i téměř kilometr silnice, po níž nahoru a dolů vozí jeep hosty z letiště do resortu a do přístavu. A již léta se stará o rozvoj místní komunity, každé vesnici zajistila čističku vody a sehnala školní pomůcky pro jejich děti.

Na úzké kánoi míříme do nedalekého zálivu, kde nás již očekává náš průvodce Matthew. Vesnice, kde provozuje dva prosté, ale velmi hezké, listím z palm dekorované domky pro hosty, je rozesetá ve dvou údolích a místy připomíná botanickou zahradu. Děti se zvědavě sbíhají z okolních kopců a nesměle pokukují po bílých návštěvnicích. Čtyřletý chlapec nese na zádech ani ne půlročního bratříčka. Děti

džungle tu vyrůstají v kruhu široké rodiny a chodit začínají, když ještě nemají ani sedm měsíců. „Tady pěstujeme sladké brambory – batáty, tady vanilku...“, provází nás Matthew zahrádkami za prostými domky z palmových listů, „... a tamhle (ukazuje na chlapce s čerstvými rybami zavěšenými na prutech) se nese večere,“ směje se. Před žhavým sluncem se většina vesničanů schovává ve stínu pod domky na kůlech, ženy a dívky nejčastěji háčkují barevné tašky a navlékají korálky z mušlí. Děti mají zrovna prázdniny a téměř všichni souhlasně pokývají hlavou, že je škola baví. Ne pro všechny je ovšem dostupná, školné je nepřiměřeně vysoké a často musejí děti urazit dlouhou cestu pralesem nebo na kánoi.

SPLYNUTÍ KULTUR

Peníze na školné a lékařskou péči jsou jedním z mála důvodů, proč místní chodí do práce. Rodiny totiž podle kmenového práva dědí po svých předcích pozemek, na kterém si mohou nejen vypěstovat základní plodiny, ale i postavit tolik domků, kolik potřebují. Se stavbou pomáhá obvykle celá rodina. Příbytky ze dřeva palm sago jsou velmi prosté a ve zdejších klimatických podmínkách vydrží sotva sedm let. Nejstarší z žen s tradičně potetovaným obličejem nás ostýchavě vpouští do svého domova. Dvě postele, na jedné je pro zdejší malarickou oblast

nutná moskytiéra upevněná nad matrací, na druhé pár svršků a hrnec. I v přítomí je vidět všudypřítomný prach, dírou ve stropě prý občas přší, přiznává s omluvným úsměvem žena, o kterou se dnes stará bratr jejího zesnulého muže. V kmenovém společenství má každý právo, aby o něj bylo postaráno, ale také povinnost starat se o ostatní. A tak na platu jednoho člena, ať chce, či ne, mnohdy závisí i jeho široké příbuzenstvo.

Bent, který tři dny v týdnu pracuje v Tufi jako údržbář, se ale dnes ráno místo obvyklé kšiltovky a trička objevuje na kánoi v tradiční sukni ze speciálního pomalovaného papíru vyráběného z kmene palm a parádní čelence z papouščího peří. Bent je rád, že má pravidelnou práci, a rychle si zvykl na pravidla kultur západní civilizace začleněné do té původní. Má totiž dvě manželky a sedm dětí, kterým platí školné, a tak se musí ohánět. Přestože ústava prohlašuje Papuu-Novou Guineu za křesťanskou zemi, mnohoženství není nezákonné. Je totiž výsadou hlavně bohatých, a ti jsou i mezi poslanci parlamentu, který o zákonech rozhoduje. Více manželek znamená ale i více povinností. Rekordmanem je náčelník z oblasti Sepiku, který má se svými deseti ženami téměř stovku potomků, jak se dozvídáme cestou po řece do útrobu džungle, kde žije Bentův kmen. Ten, ačkoli už zasažen vlivem moderního světa

Od pěti hodin večer až do úsvitu muži neúnavně tančí kolem „náměstí“.

Na svou krokodýlí ozdobu jsou v Sepiku velmi hrdí.

Poslední minuty pokoření před bolestivým rituálem.

Dům duchů tambaran zdobí zvenčí i v interiéru vyřezávané sošky.

SVĚT NA DLANI

doléhajícího z nedalekého resortu, dodnes chrání staré zvyky.

Na rychlém člunu míříme ke žraločímu útesu. Jsou velké vlny, ale víc než o modřiny z nárazů se obáváme o filmovou techniku. Pokud by došlo k poškození kontaktů v podvodních pouzdech, nebylo by z dnešního filmování nic. Žraločí útes byl stejně jako většina dalších na Tufi zanesen do mapy jediného potápěčského centra teprve nedávno. „Když jsme před deseti lety začínali, neměli jsme ani GPS a já s bráchou jsme byli první, komu Linda zajistila potápěčský kurz,“ směje se ostřílený instruktor Arni. Dnes patří Tufi k nejoblíbenějším potápěčským lokalitám Papuy-Nové Guineje – nejen kvůli potopeným vrakům válečných lodí z druhé světové války, ale právě pro své panenské útesy, z nichž byla zdejší tým dosud objevena jen hrstka. Na jinou loď hned tak nenarazíte, a tak si můžete „soukromě užívat“ poklady zdejšího podmořského království – ohromné gorgonie a neponičené korály, hejna korálových ryb, barakud a spoustu fascinujících tvorů žijících pouze ve vodách PNG. Žraloci, nejčastěji šedi útesová a kladivouni, tady nepříliš zvyklí na lidské tvory, se k nám přibližují s většími obavami než my k nim. Není dne, kdy bychom se nesetkali s některých ze vzácnějších živočichů. Největší překvapení přišlo na Vánoce, když po vymoření zpět na loď Arni se širokým úsměvem zadává do mapy název nově zmapovaného útesu: odted' už navždy ponese moje jméno.

SETKÁNÍ S KROKODÝLÍMI MUŽI

Řeka Sepik je se svými 1 126 kilometry nejdelší řekou Papuy-Nové Guineje a zdejší domorodci patří k nejméně rozvinutým obyvatelům z celé země, proslaveným svým tradičním uměním a vyřezávanými maskami. Široké meandry řeky a její ramena tvoří jeden z nejdůležitějších zdrojů pitné vody v oblasti Asie a Tichomoří, kde se vyskytuje spousta endemických druhů živočichů i rostlin včetně teprve nedávno objevené modré orchideje. Kultura zdejších kmenů je duchovně spojena s dominantním obyvatelům řeky – krokodýlem – a za poslední léta se příliš nezměnila. Snad jen v tom, že na rozdíl od dobrodruhů a misionářů, kteří sem jezdili v minulosti, se dnes nemusíme obávat lovců lebek. Ty totiž asi před padesáti lety misionáři definitivně vymýtili poté, co se to pěkné řádce předtím nepodařilo (obvykle skončili na domorodém jídelníčku).

I přesto tady platí důležité pravidlo bezpečnosti, a to vsadit na zkušeného místního průvodce. Tím naším se stává Filip, stále dobře naladěný chlapík, s nímž, naložení zásobami, nasedáme do motorové kánoe zdobené špicí ve tvaru krokodýlí hlavy. V jedné z osad s prostými dřevěnými stavbami na vysokých kůlech, chránících obydlí proti zaplavení v období dešťů, nabíráme další tři průvodce. Míříme totiž do vesnice Marab, kde Filip doposud nebyl a kde se dnes koná jeden z nejbolestivějších obřadů světa, při němž mladí chlapci vstupují do stavu muže – přísně

střežené krokodýlí zasvěcení. Ostražitost je na místě, s kamerou se prý Marabští ještě nesetkali. A vskutku, zvědavé pohledy místních žen i dětí nás sledují od první chvíle, co jsme přirazili ke břehu, ale napětí se během cesty buší uvolňuje. Naše zavazadla a zásoby na popud různé místní „matky rodu“ mizí před námi na úzké cestě na hlavách žen a dětí, zatímco my za nimi klopytáme podstatně neobratněji.

DUCHOVÉ PŘEDKŮ

Do tambaranu, vyřezávaného domu, v němž „bydlí“ duchové předků, směji vstoupit pouze zasvěcení muži kmene. Jako návštěvníci jiné kultury máme dnes po předchozím dlouhém vyjednávání vstup povolen, na velkolepý obřad ale musíme přispět nemalou částkou. Do poslední chvíle však nevím, zda mohu vstoupit i já, jde o přísně střeženou „mužskou záležitost“.

Pro místní muže je vstupenkou do této „svatyně“ podstoupení značně zdlouhavého a bolestivého rituálu zjizvení pokožky do takové podoby, aby připomínala kůži krokodýlů. A na ten se právě připravuje jedenáctka odvážlivců mezi patnácti a třiceti lety. Krokodýl je ještě pro zdejší obyvatele stále téměř mystickým stvořením. Podle legendy krokodýli v dávných dobách migrovali řekou Sepik a vytvořili lidskou populaci. Jizvy představují pro kmen krokodýlí zuby, jež pozřou adolescenci zasvěcených a promění je v silné krokodýlí muže. Věří, že

Pro marabské muže je vstupenkou do obydlí duchů předků podstoupení bolestivého rituálu zjizvení pokožky do takové podoby, aby připomínala kůži krokodýlů.

SVĚT NA DLANI

Malé krokodýly si lidé v Sepiku pořizují jako budoucí zásobárnu masa.

Podmořský svět Papuy-Nové Guineje láká svou pestrostí.

Původní plavidla ani po staletích nezměnila svou podobu.

Tufi patří k nejoblíbenějším potápěčským lokalitám Papuy-Nové Guineje – nejen kvůli potopeným vrakům válečných lodí z druhé světové války, ale právě pro své panenské útesy, z nichž byla zdejší tým dosud objevena jen hrstka.

zkušenost s bolestí při přerodu chlapce v muže mu usnadní čelit obtížným chvílím v dospělém životě. Tento proces trvá obvykle dva měsíce a právě zítřejší nejbolestivější obřad bude jeho nejtěžší částí.

ZA ZVUKU BUBNŮ

Ve vesnici roztroušené v buši dostáváme pro celou naši výpravu k dispozici jednu z větších chatrčí z palmového listí. Kolem nás se tlačí zvědavé místní děti, kterým ukazují snímky z fotoaparátu a Libor jim na kameře pouští natočené záběry. Jejich mámy nám na oplátku nabízejí tradiční večeri: pečené placky ze ságové palmy se sušenou rybou.

Uprostřed vesnice, na travnaté plošině pod palmami, která tu funguje jako náměstí, mezitím vesničané vytvořili velký kruh. S pátou hodinou odpolední se začínají ozývat první úderů bubnů. Muži, natření na černo a vyzdobení jen listy palm a čelenkami z ptačího peří, vycházejí jeden za druhým bránou tambaranu na předměstí a seskupují se do „tvaru krokodýla“. Pohybují se zvláštními přískoky

a mezi bubnováním vyrazí rytmičké „hu!“, až se postupně dostávají do transu. Tanec trvá dlouhé hodiny a bude pokračovat až do rozbřesku. Ženy i děti se občas přidávají a předvádějí vlastní podivné taneční kreae, zatímco ti nejmenší usínají pod rozestavenými moskytiéry. Také my nakonec usínáme v našem nedokonalém přístřešku a zvuky bubnů a nepřetržitě chlapské „hu“ jako by nás přenášely o tisíce let zpátky. A mezitím jedenáct chlapců s napětím čeká na příchod nového dne.

S KROKODÝLÍ ODVAHOU

Vstáváme ve čtyři ráno. Na „náměstí“ je ještě šero a muži ve svém tanci stále neumdlévají. Skupinka vystrašených, ale odhodlaných, do pasu svlečených chlapců se objevuje uprostřed kruhu. S rozbřeskem postupně poprvé v životě přistupují k domu duchů za obrovského křiku již zasvěcených mužů. Místo je k prasknutí plné emocí a máme co dělat, aby i nás rozvášněný dav nestrhnul. Chlapce švihají rostlinami, aby je ještě více ponížili před samotným obřadem,

jenž dodnes nerozlučně patří k místní víře a který může přinést i smrt.

Každého z jedenáctky hochů odvádí jeho strýc na dřevěné lůžko, kde pak jeho hlavu pevně drží v klíně, zatímco čtyři další muži rychle, ale pečlivě přes dvě hodiny rýsují žiletkou do chlapeckého těla hluboké rány. Ornamenty krokodýlí kůže vedou od prsou přes paže, záda a hýždě až do půli stehien. Neubráním se obdivu nad vnitřní silou mladíků, s níž mlčky zvládají nekonečnou bolest – kromě žvýkání bylin a zázvoru nemají žádná anestetika, jen po dokončení jsou rány potřeny olejem ze stromu gvat, který má protizánětlivé účinky. Další několik týdnů bude kritických, k infekci tu – nejen vzhledem k houfům slétávajícího se hmyzu – může dojít kdykoli.

Na čas strávený na řece Sepik už nikdy nezapomeneme. Tepající život pralesa a líně plynoucí čas míst, kde nefunguje signál a děti místo televize naslouchají příběhům dospělých, nám chyběl ještě dlouho po návratu do civilizace. Dotek duchů krokodýlích potomků se nám zaryl hluboko pod kůži.

Escape to Nature

ÚTĚK NA PAPUU-NOVOU GUINEU BUDE PÁTÝM ZE SÉRIE DOKUMENTŮ „ÚTĚK DO PŘÍRODY“ TVŮRČÍ DVOJICE LIBORA ŠPAČKA A PETRY DOLEŽALOVÉ, KTERÍ SE ZAMĚŘUJÍ NA PRODUKCI FILMŮ A FOTOGRAFIÍ Z PODMOŘSKÉHO PROSTŘEDÍ A SUCHOZEMSKÉ OBLASTI NEJMALEBNĚJŠÍCH MÍST NA ZEMI S RITUÁLY DOMORODÉHO OBYVATELSTVA. ZA DOKUMENTY Z TĚTO SÉRIE JIŽ ZÍSKALI PŘES 35 CEN Z MEZINÁRODNÍCH FILMOVÝCH FESTIVALŮ. DOKUMENTY PRAVIDELNĚ ZAŘAZUJE DO VYSÍLÁNÍ I ČESKÁ TELEVIZE, KTERÁ JE I KOPRODUCENTEM PŘÁVĚ PŘIPRAVOVANÝCH TŘÍ DÍLŮ, JEJICHŽ HLAVNÍM PARTNEREM SE STALA INVESTIČNÍ SPOLEČNOST ČESKÉ SPOŘITELNY. UKÁZKY Z FILMŮ MŮŽETE VIDĚT NA STRÁNKÁCH WWW.ESCAPETONATURE.EU.

S nádechem *letních cest*

K létu patří pohoda a dobrá nálada. A také lehká, nejlépe přímořská kuchyně, která vám přivane vzpomínky na skvělou dovolenou nebo alespoň probudí vaše exotické fantazie.

Kuchyně Papuy-Nové Guineje je velmi pestrá a rozmanitá, najdete v ní vlivy mnoha asijských kuchyní – od Jávy přes Indii až po Čínu. Jídla jsou příjemně pikantní, ale objevují se v nich i nasládlé tóny, které pálivost harmonizují. Používá se spousta zeleniny, ovoce, kuřecí maso a hlavně ryby a plody moře, třeba lahodné krevety či křehké langusty. V Česku dosud není podnik, jehož nabídka by se omezovala výhradně na papuánskou kuchyni, pokud ale náš zájem rozšíříme na restauraci s využitím orientálního koření a zaměřením na ryby a plody moře, může být dobrým tipem Hliněná bašta v Průhoncích. Ta u svých hostů buduje i díky své hřejivé až magické atmosféře. Restaurace Hliněná bašta (a skutečně je z části postavena ze speciální hlíny) je zajímavě zakomponovaná do přírody, vzdušná, skrytá pod vysokými stromy. A díky terase přímo nad malým rybníčkem je v létě zdejší prostředí skoro návykové. Kus cizokrajné přírody pak představuje velké akvárium přes celou stěnu, v němž plavou tropické rybky, a nádrž s živými humry.

Jídelní lístek je nebyvale široký, vévodí mu ryby a plody moře, jež jsou zde připraveny velmi kreativním způsobem, s převažující inspirací v asijské kuchyni. V nabídce nechybějí pikantní polévky či vynikající krevety restované na pávci se zázvorem, mangem

a kokosovým krémem, díky čemuž získají zajímavou chuť. Další orientální specialitou je avokádo plněné krevetkami a podávané s ostrou omáčkou. Hliněná bašta se soustředí především na čerstvé ryby, hosté tak mohou ochutnat oblíbené pražmy, mořského vlka či mořského časa, samozřejmě je čerstvý losos i tuňák, které zde opět upravují v kreativním a kosmopolitním duchu s asijským nádechem. Pokud chcete vyzkoušet nečekané chutové kombinace, za ochutnání určitě stojí tuňákové steaky – buď s limetkami na grilu s nezvyklou, ale velmi chutnou omáčkou z granátových jablíček, či s pikantní wasabi omáčkou, grilovanou cuketou a rýží.

Největším zážitkem v Hliněné baště je ovšem večere s čerstvým humrem, kterého si hosté nejprve vyberou v akváriu, načež jim ho kuchař během krátké chvíle připraví a umně naservíruje. Podává se s grilovanou zeleninou, citronem, limetkou a česnekovou majonézou aioli. Nezkoušeného gurmána ovšem může čekat na talíři malý boj. Zatímco maso z těla humra se vyndá jednoduše, o fous lahodnější kousky se skrývají ve velkých klepetech a další v humřích nožičkách, a ty už musíte rozlousknout kleštičkami, abyste se k masu dostali. Takže je třeba počítat s tím, že vypořádat se s jedním humrem vám klidně zabere půl hodiny. Ale při konzumaci této

lahůdky není opravdu kam spěchat, zvláště když sedíte na terase a v kyblíku s ledem odpočívá láhev lehkého bílého vína, třeba osvěžující veltlínské zelené z rakouského Kamptalu či výraznější sauvignon ze severoitalského Alto Adige. Pokud máte raději červené, skvělou volbou bude určitě fantastické Brunello z Toskánska. V takové chvíli člověk rychle zapomene, že sedí jen pár kilometrů od hlavního města, a cítí se spíš jako na dovolené – ať už někde ve Středomoří, či daleko v Tichém oceánu. A jako tečku za krásným odpolednem nebo večerem vám personál určitě nabídne místní cheesecake s malinovou omáčkou, o kterém už kolují legendy. Takže neodmítejte.

Text **Věra Tůmová**
Fotografie **I23 RF**

Solidní úspory na horší časy by chtěl mít každý. Řada lidí si kvůli tomu pravidelně spoří a investuje. Samotná finanční rezerva ale nemusí v každé životní situaci stačit. A to ani ta docela vysoká. Mohou se objevit nečekané výdaje za úpravy bytu či se změnou životního rytmu rodiny, která náhle přijde o hlavní zdroj příjmů. Stačí, aby rekonvalescence hlavního živitele trvala pár měsíců či let. Se ztrátou pravidelné mzdy pak rodina musí řešit chod domácnosti, splátky závazků i péči o nemocného a případně i rekonstrukci bytu na bezbariérový.

KDO MÁ MÍT POJISTKU

Životní pojišťka se tedy sjednává na zajištění základních rizik. Pro případ, kdy v životě nastane nenadálá událost, jako jsou úraz, dlouhá léčba nemoci, ztráta zaměstnání či smrt člověka, na kterém jsou existenčně závislí další členové rodiny. Jedním z nejdůležitějších ukazatelů, podle nichž byste se měli rozhodovat, zda si pojištění pořídíte, či nikoli, tak je analýza dlouhodobých závazků. Do ní je nutné zahrnout nejen ty finanční, jako je hypotéka, úvěr ze stavebního spoření, půjčky či leasingy. Závazkem na řadu let je i péče o nezaopatřené děti, a to včetně plateb školného.

Podle expertů je vhodné sjednat si životní pojištění s narozením dítěte nebo s podpisem dlouhodobého úvěru. Správně nastavené životní pojištění má vždy pokrývat minimálně takovou sumu, jako je výše nesplaceného dluhu, který by v případě smrti dlužníka musela rodina doplatit. Ideální je, když pojistnou částku nastavíte ještě vyšší, aby pozůstalým zbylo načas i na chod domácnosti.

POJISTKU NEPOTŘEBUJE JEN MÁLOKDO

Lze předpokládat, že když nemáte finanční závazky ani rodinu, životní pojištění pro vás nutné není. To ale platí jen pro ty, kdo „se pyšní“ velkou finanční rezervou nebo příjmy, ať jsou zdraví, či nemocní (například z tantiém, autorských práv, patentů, nájmu). Takovým finančním polštářem, díky němuž nepotřebují životní pojištění, ale disponují podle průzkumu společnosti Ipsos pro Pojišťovnu České spořitelny jen čtyři lidé ze sta. Jestliže se nemůžete spolehnout na dostatečné finanční zdroje a jste „single“, je vhodné minimálně uvažovat o tom, jak se zajistit pro případ, že byste nemohli kvůli nemoci či úrazu dočasně či už nikdy pracovat a neměli nikoho, kdo by vás finančně podporoval.

Na druhou stranu, pokud za vás může pojišťovna zaplatit výdaje, proč utrácet našetřené peníze?

DVA TYPY ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

Základní typy životního pojištění u nás existují dva, a to rizikové a kombinované. Odlišují se v tom, zda kryjí jen rizika, anebo zda k tomu i zhodnocují peníze.

Pokud potřebujete zajistit vysoký úvěr, měli byste

Co jste chtěli vědět o životním pojištění, ale báli jste se zeptat...

Nečekané komplikace se v životě dějí všem. A nedají se plánovat. Je prozíravé mít finanční rezervu i pojistku, která pomůže překonat složité období. Životní pojištění je ale složitý finanční produkt. Pokud jej špatně sjednáte, platíte i tisícikoruny zbytečně a v těžké situaci vám může být pojišťka na nic.

Pro maximalizaci zhodnocení doporučuje Česká asociace pojišťoven dobu trvání pojištění u kapitálových i investičních životních pojištění deset a více let. Kratší doba pojištění nezaručí vytvoření kapitálové hodnoty (u KŽP) či může vzhledem ke kolísání kapitálového trhu negativně ovlivnit výši zhodnocení (IŽP).

se ptát po rizikových životních pojistkách. U nich jdou platby za pojistné přímo na krytí zvolených rizik, především pak na pojištění pro případ smrti z jakýchkoli příčin, velmi vážná onemocnění, invaliditu či rizika spojená s úrazem (smrt následkem úrazu, trvalé následky, hospitalizace, denní odškodné). V rámci jedné smlouvy je možné pojistit i partnera či děti. Téměř u všech rizikových pojištění ale nespoříte a to, co zaplatíte, jde jen na pojistné. Na konci pojištění proto od pojišťovny peníze nečekejte. (Výjimkou je riziková životní pojistka s dividendou.) U rizikových pojištění tak peníze pojišťovna vyplácí jen v případě, že nastane pojistná událost, tj. smrt, invalidita nebo úraz atd. pojištěného. Cena rizikových pojištění díky tomu bývá nižší než jiné typy.

U ostatních typů životních pojištění vedle pojistného na rizika pravidelně dáváte určitou sumu i do nákupu finančních produktů a s tím souvisejících poplatků. Díky tomu si můžete při splnění podmínek zákona zaplacené pojistné „dát do daní“, což u rizikového pojištění nelze. Mezi kombinované životní pojištění se řadí především kapitálové životní pojištění (KŽP) a investiční životní pojištění (IŽP).

KAPITÁLOVÉ ŽIVOTNÍ POJISTKY

Ty mohou být zajímavé pro toho, kdo chce pojistkou krýt základní rizika a současně mít jistotu, kolik dostane na konci pojistné doby (= při dožití) anebo kolik dostanou jeho dědicové. Výměnou za to, že vám pojišťovna u těchto pojištění garantuje částku, kterou vám na konci vyplácí, ale nemůžete snadno měnit parametry nastavení pojištění ani aktivně ovlivňovat tvorbu kapitálové hodnoty pojištění. Zhodnocení ovšem musí být minimálně na úrovni státem určené tzv. TÚM (technické úrokové míry). Současně se k tomu ještě připočítávají i podíly na výnosech.

U KŽP si tedy sjednáváte pojištění pro případ smrti nebo dožití a můžete si buď zvolit pojistnou

Základní orientace v životním pojištění

Vlastnosti	Druh pojištění osob			
	Rizikové životní úrazové	Kapitálové životní	Univerzální (flexibilní) životní	Investiční životní
Krytí rizika (smrti)	●	●	●	●
Tvorba kapitálové hodnoty		●	●	●
Aktivní ovlivňování výnosu				●
Garantované zhodnocení		●	● Jen pro vybrané nástroje	● Jen pro vybrané nástroje
Flexibilita	●	●	●	●
Daňová uznatelnost		●	●	●

Zdroj: ČAP

částku stejnou pro obě rizika, nebo si ji nastavit odlišně pro každou zvlášť. Sjednaná pojistná částka pro případ dožití je včetně garantovaného zhodnocení, tedy TÚM. Při předčasném zrušení pojištění ovšem garantované sumy neplatí a většinou obsahují i další poplatky.

INVESTIČNÍ ŽIVOTNÍ POJISTĚNÍ

Vzniklo pro ty, kdo chtějí s pojištěním také investovat s výhledem na vyšší zhodnocení. Pojišťovny vám u něj slibují, že můžete získat i o dost vyšší zhodnocení než u kapitálových pojištění. Jeho výši vám ale negarantují, a tak investiční riziko nesete sami. Máte jistotu jen u částky, kterou by dostali vaši blízcí, pokud byste zemřeli. V případě částky za dožití záleží na tom, jakou zvolíte investiční strategii a jak se bude investičním produktům, jež jsou do ní zahrnuty, dařit. Investiční životní pojištění mají oproti těm kapitálovým zase výhodu, že je můžete v průběhu trvání upravovat podle aktuální životní situace. Jinak si ji nastavíte, když se vám narodí dítě, jinak když koupíte dům na hypotéku.

U IŽP se za pojistné nakoupí podílové jednotky, které pojišťovna uloží na klientův individuální účet. Podílové jednotky pak určují hodnotu individuálního účtu klienta podle zvolené investiční strategie. Obvykle můžete volit mezi konzervativní, vyváženou a dynamickou strategií. Z vašich pravidelných plateb pak jdou peníze na pojistné za rizika, na investice a na související poplatky. Před podpisem smlouvy se proto zajímejte právě o ně. Často vás totiž poplatky placené na IŽP vyjdou draž, než kdybyste si pořídili jen rizikové životní pojištění a k tomu investovali do podílových fondů. Obvykle je to proto, že platíte poplatky pojišťovně i správci podílových fondů.

ZAPLATÍTE JEN JEDNOU

Klasické životní pojištění platíte pravidelně, na trhu ovšem existují i takové, které zaplatíte najednou při sjednání. Tyto jednorázové pojištění bývají zaměřeny na spoření a jako pojištění vás ochrání minimálně. Pokud se pro ně rozhodnete, měli byste je mít jen jako další doplňkovou pojistku k té, která vás a vaši rodinu zabezpečí dostatečně.

Optimální částka, na kterou se pojistit

Při měsíčním výdělků 20 000 Kč by optimální pojistná částka měla představovat 480 000 až 1 200 000 Kč, tedy 2–5násobek ročního příjmu.

Zdroj: ČAP

Často z objektivních příčin není pojistník schopen takové pojistné částky dosáhnout. V tom případě platí, že je lepší nějaké pojištění než žádné.

Pokud je však nastavená pojistná částka nízká, bývá pojistné krytí nedostačující. Vždy je třeba myslet na to, že pojistná částka má odpovídat potřebám

pojištěného a jeho závazkům (například v podobě hypotéky) nebo potřebě zajištění rodiny, pokud je pojištěný zároveň jejím hlavním živitelem.

Slavný talíř za vítězství v ženské dvouhře zvedla Billie Jean Kingová nad hlavu celkem šestkrát.

Co spojuje automobilový průmysl, lety do vesmíru nebo třeba válečnictví? Jsou to obory, kam ženská noha po dlouhá léta nevkočila, a když, tak našlapovala pouze po špičkách. Nebo ne? Najdou se i zde, v historii či současnosti, ženské osobnosti, jejichž práci rozhodně nelze přehlédnout?

Ženy ve světě mužů

Bylo tomu tak odjakživa: válečná zóna byla výhradně záležitostí testosteronu, zatímco ženy doma udržovaly oheň a staraly se o děti. Jistě se našla řada z nich, jež se zbraní v ruce hájily své či cizí zájmy, ne všechny se ale zapsaly do historie tak silným písmem jako prostá rolnická dívka z francouzského kraje Champagne.

V roce 1412 byla Francie zmitána občanskými nepokoji, šlechtickými tahanicemi a vpádem anglického krále Jindřicha V. Do poklidné krajiny kolem řeky Maas se toho roku narodila budoucí historická ikona a patronka Francie Jeanne d'Arc (1412–1431). Hlas Boží uslyšela Johanka poprvé ve třinácti letech. Nabádal ji, aby Angličany vyhnala od Orléansu a dauphina (následníka trůnu Karla) pomohla dosadit na právoplatný trůn. Že její neochvějně přesvědčení na nerozhodného Karla zapůsobilo natolik, že ji postavil do čela svého vojska, dnes z hodin dějepisu dobře víme. Stejně jako známe její smutný konec na hranici. A přesto, že se jí povedlo z rukou Angličanů vyrvat řadu měst a dauphin byl díky ní v Remeši vskutku korunován, nehnul „vděčný“ král ani prstem, když byla Johanka po zajetí u Compiègne prodána svým nepřítelům a coby kacířka a čarodějnice skončila svůj osud v plamenech.

V novodobých dějinách se pak ženy ve válečných konfliktech uplatňovaly stále více. V poslední světové válce zejména jako spojačky či zdravotnice, vprostřed válečné vřavy však některé stanuly i se zbraní v ruce.

Nejlepší ruská odstřelovačka 2. světové války Ljudmila Pavličenková (1916–1974) si prý už jako malá raději hrála s prakem než s panenkami. Kdo by ale tenkrát tušil, že tato žena dokáže tvářit v tvář smrti vlastní rukou zlikvidovat na tři stovky nepřátel, z toho 36 snajprů? Navíc byla prvním občanem SSSR, který vstoupil na půdu amerického Bílého domu (v roce 1942 během své spojenecké mise na pozvání prezidenta Roosevelta a jeho ženy Eleanor). Také československý armádní sbor měl svou „hvězdnou“ odstřelovačku. Marie Ljalková-Lastovecká (1920–2011) byla první snajperkou, jež se účastnila bojových operací, a dodnes je neúspěšnější. (Zajímavostí je, že obě zmíněné dámy se narodily na území dnešní Ukrajiny...) Za svou činnost válečné odstřelovačky, ale také zdravotnice a lékařky získala členka Československé obce legionářské od prezidenta Václava Klause Řád Bílého lva. Na ženu, které i přes vše, co prožila, nikdy neztratila úsměv z tváře, dnes pamětníci vzpomínají jako na utěšující poklad ženství vprostřed válečných hrůz.

KE HVĚZDÁM

Ani tak není pochyb, že uniforma není zrovna haute couture. Stejně jako třeba skafandr. A i ten přes svoji „neslušivost“ oblékala nejedna žena. Všechny si však musely nejdřív počkat, až jim cestu vesmírem prošlape první z nich: ze školních škamien dobře známá

Valentina Vladimirovna Těreškovová (*1937). Dnes, po padesáti letech od svého vesmírného dobrodružství, zasedá 77letá generálmajorka v ruské Dumě.

A přestože až po letech vycházelo najevo, že třídenní let snášela Těreškovová v kokpitu velmi špatně a stále si na něco naříkala, faktem zůstává, že mezi hvězdami byla první. Američané tak v této hře získali až třetí příčku (druhou ženou v kosmu byla opět Ruska, Světlana Savická). Celých dvacet let trvalo, než se i USA odhodlaly prolomit genderovou bariéru a vyslat do vesmíru ženu. Byla jí Sally Rideová (1951–2012) – 18. června 1983 vzletla na palubě amerického raketoplánu Challenger, kde zůstala čtrnáct dní. Ne všechna dámská dobrodružství ve vesmíru však měla šťastný konec. Pachuť smutku z velké tragédie provází poslední let raketoplánu Challenger: 28. ledna 1986 došlo již 73 sekund po startu vinou technické závady k jeho explozi. Společně s ostatními ze sedmičlenné posádky zahynuly při jedné z největších tragédií 20. století hned dvě odvážné ženy: Judith Resniková a Christa McAuliffeová...

PEVNÉ ZÁKLADY

Ale zpátky na zem. Také v oblasti, která má podstatně „pevnější“ základy a je rovněž již od časů Vitruviových chápána jako pánské teritorium, najdeme dámskou stopu. První licenci architekta, která byla udělena osobně ženského pohlaví, získala rodačka z Chicaga

Text **Pavlna Zelníčková**
Fotografie **ČTK**

Marion Mahony Griffínová (1871–1961). Byla mezi prvními absolventkami architektury na renomovaném Massachusettském technologickém institutu (MIT). Čtrnáct let spolupracovala s jedním z největších amerických architektů Frankem Lloydem Weberem. Dnes už se můžeme jen dohadovat, jak dalece se vzájemně ovlivňovali, jisté je, že pro ateliér byla velkým přínosem a její návrhy interiérů v podobě akvarelů s nádechem japonského stylu jsou dnes historiky stavěny na roveň největších architektonických celebrit své doby. Griffínová se tak stala první něžnou jiskrou ve světě architektury a designu. Díky ní a dalším, jež ji následovaly, dnes mohou mezi mužskými kolegy zářit jasným plamenem takové ženské osobnosti, jako jsou britská architektka iráckého původu Zaha Hadid či rovněž v Británii žijící Češka Eva Jiříčná.

S KOŇMI POD KAPOTOU

Chlapci si hrají s autíčky, děvčátka s panenkami. Nebo ne? Tento mýtus jsme již na stránkách Lady In několikrát narušili – třeba životními příběhy slavné letecké rekordmanky Amelie Earhartové a také české automobilové legendy Elišky Junkové. Přesto je zejména motoristický průmysl stále v rukou mužů a ženy v automobilkách obsazují spíše místa v marketingových či finančních odděleních... Proto nezůstala bez povšimnutí zpráva, která koncem loňského roku prolétla světovým tiskem: do čela gigantu General Motors (GM) se poprvé v jeho historii postavila žena. Výkonnou ředitelkou se stala matka dvou dětí Mary Barraová (*1961). Americká dívka z rodiny s finskými kořeny šla ve šlápějších svého otce, jenž čtyři desetiletí pracoval pro Pontiac, tedy jednu ze značek General Motors. Když Mary ve svých osmnácti do této společnosti nastupovala, jistě netušila, že po třiatřiceti letech vystoupá až na samotný vrchol. Vedle svých schopností může poděkovat i zdejší firemní politice, která rozhodně v autoprůmyslu není standardní. Svými pěti ředitelkami továren v USA a čtyřmi ženami ze čtrnácti členů správní rady je totiž GM čestnou výjimkou. Zejména mezi asijskými výrobci to jde znatelně víc ztuha. A tak „díky bohu“ třeba za Hondu, která má čerstvě první ženu alespoň ve správní radě...

LÁMAT REKORDY

Proč příroda učinila muže silnějšími a ženy slabšími, to by bylo na dlouhé vědecké debaty. Chlapi jsou zkrátka zdatnější, což se vždy odráželo mimo jiné i ve sportovních kláních, jichž se po tisíciletí účastnili výhradně muži. V novodobých olympijských hrách se však měly zavedené pořádky konečně změnit. Na těch prvních, v roce 1896 v Athénách, ještě ženy nezávodily, do těch pařížských v roce 1900 se však již úspěšně zapojily, přestože hry částečně zastínila právě

Osud francouzské patronky Johanky z Arku se stal námětem řady knih, hudebních děl a filmů.

V roce 2004 převzala Valentina Terešková v Hamburku cenu Women's World Award.

Vlevo uprostřed: Zkušenosti z války využila později Ljudmila Pavličenkova jako poradkyně sovětského Ministerstva vojenského námořnictva.

V roce 1983 se Sally Rideová stala první Američankou, jež vzlétla do vesmíru.

Láska k automobilům a tvrdá práce v General Motors vynesly Mary Barraovou až na generální ředitelské křeslo.

probíhající světová výstava v tom samém velkoměstě. Ač ženy zatím soutěžily jen v kriketu a tenisu (atletických disciplín se ženy účastnily až od roku 1928), vzešla z těchto her i první olympijská vítězka, britská tenistka Charlotte Cooperová (1870–1966). Zlato si tehdy odnesla dokonce dvakrát: za ženskou dvouhru a smíšenou čtyřhru. Tato britská dáma za svůj život podala vůbec úctyhodné sportovní výkony – dodnes je například nejstarší vítězkou ženské dvouhry ve Wimbledonu, již popáté vyhrála ještě v téměř 38 letech. Za jejích dob bylo ale na ženský tenis nahlíženo odlišně než na mužský, který samozřejmě hrál prim. Toto změnila až o mnoho let později jiná obdivuhodná žena, Američanka Billie Jean Kingová

(*1943). Nejenže jde o jednu z neúspěšnějších světových sportovkyň všech dob – vyhrála rekordní počet grandslamových titulů a sedmáct let strávila v první desítce tenisového žebříčku –, její přínos tkví především v úsilí, jež věnovala boji za zrovnoprávnění mužského a ženského tenisu. Měla zásadní podíl na vzniku Ženské tenisové asociace WTA (v roce 1973 se stala její předsedkyní). A byla to ona, kdo ženám vymohl stejné honoráře v turnajích – to když se na US Open 1973, kdy měla dostat za první místo v ženské dvouhře méně než mužský vítěz, odmítla příští rok účastnit znovu, nebude-li odměna srovnána na stejnou výši. O rok později se stala také první ženou, jež trénovala profesionální ženský i mužský tým. Byla mimochodem také první americkou sportovkyní, jež se veřejně přiznala k homosexuální orientaci, i tím si vysloužila všeobecný respekt.

Mohli bychom popsat desítky, stovky stran o ženách, jež prorazily v původně mužských sportech. Padala by slavná jména – českou oštěpařkou Danou Zátopkovou počínaje a první ženou na Everestu (1975) Japonkou Džunko Tabeiovou konče. Tolik prostoru tu nemáme, důležité však je, že tyto ženy existovaly, že do svého úsilí vložily všechno, co mohly, a že se jim podařilo svým úspěchem prošlapat cestu svým následovnicím a inspirovat spoustu dalších žen. Těm slavným i těm neznámým či zapomenutým za to patří náš obdiv a dík.

V prezidentském apartmá Pánů ze Solmsu shlížejí ze stropní fresky nad levitujícím světlem andělů.

Vůně zámecké růže

Víte, co je silencárium? Je to místo, kde si zabaleni v hřejivé dece v klidu a tichu můžete nerušeně tříbit rozutíkané myšlenky a spřádat své fantazie a sny. Pro roztěkané smysly moderního člověka, otupené soustavným náporům informací, je pobyt v silencáriu absolutním relaxem. Návštěvníci Chateau Herálec, pětihvězdičkového butikového hotelu v srdci Vysočiny, si mohou vychutnat odpočinek v silencáriu umístěném v dlouhém podloubí pod zámeckou oranžerií, v prostoru, kde se propojuje přepychový interiér se zámeckým parkem.

Text **Anita Blahušová**
Fotografie **archiv**

Impozantní silueta romantického zámku s červenými věžičkami se hrdě tyčí nad krajinou už víc než čtyři století; historie objektu však sahá až sedm století zpátky. Na luxusní hotel se zámek v Herálci proměnil zhruba před třemi lety díky manželům Kasperovým. Budovu objevili náhodou, právě když na Vysočině hledali dům vhodný pro rodinné

bydlení. Dnešní zámecká paní přiznává, že pro ni rozhodně nešlo o lásku na první pohled: „Když jsem zámek uviděla poprvé, chtěla jsem se otočit a ujet. Byla to zchátralá nemovitost, navíc tak obrovská, že rozhodně nenavozovala atmosféru rodinného bydlení. Zkrátka úplná šílenost,“ popisuje své tehdejší dojmy Alexandra Kasperová. Přesvědčila ji

Vlevo: Luxusní koupelna v apartmá U lesní tůňky.

V prostorném apartmá Nový les si užijete naprosté pohodlí s pocitem blízkosti přírody.

Dole vlevo: Zdevastované interiéry byly citlivě zrekonstruovány.

Dole uprostřed: Vysvěcená kaple sv. Anny s nádhernými freskami stále slouží ke konání církevních obřadů.

Pohled na zámecký hotel z pačič perspektivy.

však jedinečnost lokality, která disponovala skvělou dopravní dostupností ze všech směrů, svou roli sehrál také nádherný anglický park, který k budově patřil. Manželé se tedy rozhodli investovat, ovšem za podmínky, že pro nemovitost najdou vhodné obchodní využití.

Jak už bylo zmíněno, herálecký zámek bral od počátku dech mimořádnou dispozicí a rozlohou. To byl také aspekt, který se majitelé snažili při rekonstrukci zachovat: základními charakteristikami projektu se tak staly jednoduchost a čistota spolu s velkorysostí. „Právě prostor a jeho dostatek je velkým luxusem, a to dnes ještě mnohem víc, než tomu bylo kdysi. Když jsme se rozhodli proměnit zámek na hotelové zařízení, bylo jasné, že vše musí zůstat vzdušné,“ líčí majitelka.

NEOBYČEJNÁ GALERIE

Tak rozlehlému prázdnému prostoru ale nebylo jednoduché vtisknout koncept a osobitost. Majitelé proto zvolili neotřelý postup – kromě obvyklých profesí najali k rekonstrukci budovy také divadelní scénografy. „Od začátku jsem měla nutkavý pocit, že zde by se dalo v tom dobrém slova smyslu rozehrát nádherné divadlo. Scénografové nemají problém myslet ve velkém a umějí pracovat i s omezeným rozpočtem bez újmy na kvalitě výsledku,“ pochvaluje si dnes nestandardní krok zámecká paní.

Obzvláště důležitým úkolem pak bylo od sebe

jednotlivé velkoryse pojaté pokoje a apartmá, kterých hotel Chateau Herálec nabízí návštěvníkům devatenáct, tematicky odlišit. Zvítězil nápad charakterizovat místnosti skrze výjevy z obrazů oblíbených i méně známých českých krajinářů, zapůjčených z Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě. Každý pokoj tak získal jedinečnou atmosféru: motivy z obrazů jsou ve vysokém rozlišení přeneseny na velkoformátové tapety umístěné na stěnách a nábytku v jednotlivých pokojích a náladě konkrétního obrazu se následně přizpůsobily i použité barvy.

Originály vybraných pláten jihlavská galerie zámku nakonec také zapůjčila a z hotelu se stala netradiční zámecká galerie přibližující návštěvníkům umění poměrně neobvyklou cestou. Za běžných podmínek téměř nepostřehnutelné detaily na zvětšeninách doslova vystupují z pláten, a obrazy tím k návštěvníkům specifickým způsobem promlouvají. A tak vás například v apartmá nazvaném U lesní tůňky okouzlí hra slunce a stínu v listoví na obraze Aloise Kalvody. V další místnosti se můžete k odpočinku nechat odvézt snovým bílým koněm Jana Preislera a v apartmá inspirovaném dílem českého impresionisty Jozefa Ullmanna získáte pocit, že vám nad hlavou šumí a tíše se ve větru třepetají ohnivě červené listy Dubového háje.

ZÁMECKÉ HÝČKÁNÍ

Chateau Herálec ale není jen pětitvářdičkovým

butikem, je to zároveň all inclusive wellness and spa resort – lázně byly dokonce oceněny jako Best Luxury Hotel Spa u nás pro rok 2014. Relaxaci a péči o zdraví hostů je věnováno celé jižní křídlo zámecké budovy. Obzvláště potěšení zde budou milovníci luxusní přírodní kosmetiky L'Occitane – hotel totiž provozuje první Spa L'Occitane v České republice a jejich od začátku do konce promyšlené procedury dopřávají hostům zážitek, který oblaží najednou několik smyslů. „L'Occitane pro mě bylo jasnou volbou už při výběru hotelové kosmetiky, poskytuje skvělou kvalitu spolu s krásným nevšedním příběhem a opravdovou přírodní bází,“ říká paní Alexandra.

Interiéry relaxačních prostor jsou inspirované prostředím provensálské oblasti Camarque. Autentické ingredience výjimečné přírodní kosmetiky, masáže a procedury přinášejí hlubokou relaxaci, a hosté si tak odnesou z odpočinku a ze zkrášlujících rituálů opojný zážitek. Zámecké wellness & spa je navíc vybaveno technologií Biosynchron, která funguje na principu suché termoterapie a pulzní magnetoterapie. Přístroj napomáhá průchodu krve ve vlasečnicích, čímž podporuje prokrvování organismu a jeho detoxikaci. Uvolňuje svaly, po úrazech napomáhá obnově a růstu svalové hmoty, urychluje hojení svalových a kloubních zranění a potlačuje bolesti zad i celého pohybového aparátu. Odstraňuje také pocit

Alexandra Kasperová, zámecká paní, která vdechla objektu nový život.

Odpocínku a péči o zdraví je věnováno celé jižní křídlo zámku.

Pod středověkými klenbami je umístěn bazén s relaxačními prostory.

Chateau Herálec je zároveň all inclusive wellness and spa resort – lázně byly dokonce oceněny jako Best Luxury Hotel Spa u nás pro rok 2014.

„rozlámaného“ těla, který se obvykle dostavuje druhý den po náročné pohybové aktivitě. Technologie Biosynchron má zároveň relaxační a antistresové účinky.

Zámecký hotel disponuje tradiční finskou i bylinnou saunou a parní lázní. Původní středověké klenby s mozaikou ukrývají plavecký bazén, oddechnout si můžete na lavicích s poduškami v okenních výklencích. Jako princezna si ovšem budete připadat při odpočinku v teplých bublinkách ve vířivé vaně umístěné v zámecké věži. Pro všechny, kdo preferují aktivní odpočinek, je určeno zámecké fitness včetně poradenství trenérů, najdete tu rovněž golfový simulátor.

HERÁLECKÁ RŮŽE

K odpočinku a regeneraci slouží i přilehlý anglický park a jedno z nejkrásnějších míst komplexu, kouzelné zámecké nádvoří. Na zahradě byly vysazeny původní historické druhy růží a záhony s bylinkami, které se používají i v zámecké kuchyni. Voňavou vzpomínku na pobyt na zámku si hosté mohou odnést v podobě provoněného pytlíčku, a kdykoli se tak doma potěšit vůní mateřídoušky, levandule či lupenů sušených zámeckých růží sbíraných v zahradách Chateau Herálec. Růže v podobě pětistého květu s plátky púlenými červení a stříbrem se ostatně stala také symbolem zámeckého hotelu.

Tipy zámecké paní

Tradiční modrotisk

Navštivte dílnu pana Danzinger, jedinou modrotiskovou manufakturu v Čechách. V původních prostorách se modrotisk vyrábí stále ručně: jedná se o jeden z nejstarších způsobů potiskování lněného a dnes i bavlněného plátna speciální směsí tekuté gumy podle tajného receptu. Po prosmutí se látky barví ve velkých

kádích s indigem, které majitel dováží až z Pákistánu. Majitel, barvíř i tiskař v jedné osobě představuje už šestou generaci tiskařů a rád na požádání umožní prohlídku dílny i s ukázkou barvení a zasvěceným výkladem.

Rozhledna Bohdanka

Bohdanka, jak místní svou přes dvaapadesát metrů vysokou dřevěnou

ze široké nabídky francouzských vín Bordeaux, které lze popíjet z replik starodávných vzorů historického skla, ručně foukaných číší a pohárů, individuálně barvených na způsob okenních vitráží. Znalce potěší ohromný výběr doutníků, na výlet vám v kuchyni přichystají lahodné piknikové menu. A kdo si z lákavé nabídky heráleckého jídelního lístku nevybere, může vyzkoušet exkluzivní zámecké degustační menu Pánů Trčků z Lípy.

CO BUDEME DĚLAT ZÍTRA?

Návštěvníci hotelu Chateau Herálec jistě ocení další z promyšlených detailů. Ve svých pokojích naleznou Knihu zážitků, z níž si mohou vybrat pečlivě sestavené tipy na aktivní a zajímavé trávení volného času. „Když jsme při hledání inspirace cestovali různými zámeckými i nezámeckými butik hotely, téměř vždy jsme narazili na problém: a co budeme dělat zítra? A tak vznikla Kniha zážitků...“ vysvětluje majitelka. Svým hostům se snaží vyjít vstříc a nabídnout k výběru více typů aktivit. Na své využití čekají zámecká kola a nordic walking hůlky, mezi nejoblíbenější počiny ale patří zapůjčení zámeckého kabrioletu, jímž hosté nejčastěji zamíří do místního zatopeného lomu – romantického místa vhodného na piknik i ke koupání.

Pozor – v regionu se nacházejí dvě obce s názvem Herálec; Chateau Herálec je pouze 7 km od dálnice D1, EXIT 104 Větrný Jeníkov.

Sezonní menu

Text **Pavčina Zelníčková** Fotografie **archiv**

Letní Kolo pro život

Během léta pokračuje série závodů horských kol Kolo pro život. Projekt, který v Evropě nemá obdoby, letos vstoupil do svého jubilejního 15. ročníku. Za podpory České spořitelny se 5. července pojede proslavený Bikemaraton Drásal ČS v Holešově, na konci měsíce pak Praha–Karlštejn Tour ČS (26. 7.). 2. srpna odstartuje v Zadově Šumavský MTB maraton ČS a prázdniny uzavře chrudimské klání Manitou Železné hory ČS (23. 8.). Ani potom ale cykloaždenci nemusejí zoufat, v září je čekají ještě dva závody pod hlavičkou České spořitelny: Plzeňská padesátka (20. 9.) a Oderská mlýnice (27. 9.). Česká spořitelna po loňské vydařené premiéře také vylepšila relaxační „Modrou zónu“, která nabízí kavárnu s výběrovou italskou kávou (pro klienty ČS zdarma), relaxační zónu a bohatý doprovodný program pro celou rodinu. Navíc je pro klienty České spořitelny opět připravena sleva ve výši 30 % na startovné při včasné online registraci a přihlášení do vybraného závodu na www.kolopro.cz.

Investice v kapse

Pro všechny, kdo hledají informace důležité pro svá investiční rozhodnutí, ale nemají zrovna přístup k počítači, přichází Česká spořitelna s novinkou: mobilní aplikaci Investiční centrum. Hlavní obsah

stejnomeného internetového portálu teď budete mít stále po ruce díky aplikaci pro chytré telefony s iOS. Můžete sledovat aktuální dění na finančních trzích celého světa, ceny akcií, indexů, dluhopisů a komodit; úrokové sazby, kurzy a mnoho dalšího, včetně produktové nabídky České spořitelny (od podílových fondů po investiční certifikáty). Registrovaným uživatelům se budou jistě hodit i analýzy a prognózy odborníků z celé Erste Group. Aplikace pro iPhone v české i anglické verzi je zdarma ke stažení v AppStore.

www.investicnicentrum.cz

Telč sluncem zalitá

Některá česká a moravská města jako by byla stvořena pro výlety. Jedno z nejkrásnějších, které leží právě na pomezí těchto dvou částí republiky, si svou malebností vysloužilo zápis na seznam světového kulturního dědictví UNESCO. Telč je oblíbeným cílem turistů českých i zahraničních, milovníků hudby i historie, studentů, rodinných výletů, ale třeba i světových filmových štábů. A právě v letním období se snaží ukázat co nejširší potenciál. Na zámku, klenotu renesanční architektury, přibývají k tradičním okruhům noční prohlídky, jimiž návštěvníky provázejí postavy z místní historie, přes den oblíbené výstavy fuchsů, hned zkraje prázdnin zpestří hlavní zámecké

nádvoří řemeslné trhy a 12. července divadelní představení Noc na Karlštejně v podání třeštských divadelníků. A co by bylo léto bez festivalu Prázdniny v Telči? Koncerty, výstavy, tvůrčí dílny, výlety, happeningy a performance zaplní město mezi 25. červencem a 10. srpnem. V půli srpna (15.–16. 8.) pak proběhne již 10. ročník Historických slavností Zachariáše z Hradce a Kateřiny z Valdštejna, který zajímavý kus místních dějin připomene dobovými tanci a divadelními představeními, rytířskými turnaji, mystickým nočním ohňostrojem a Pohádkovým dnem pro děti. V létě si zkrátka v Telči přijde na své každý.

Dvakrát měř, než rozhodneš!

Michael Mauboussin je investičním stratégem, který se pohybuje v odvětví finančních služeb již přes čtvrt století. Jeho kniha je určena podnikatelům a investorům, kteří chtějí přijímat lepší rozhodnutí. Probírá obvyklé myšlenkové chyby při profesním rozhodování. S využitím poutavých příběhů a případových mikrostudií z oblasti podnikání, sportu, vědy i každodenního života prezentuje pravidla umožňující takovým chybám předcházet a rozpoznat situace, v nichž byste měli „měřit dvakrát“. Tedy znovu se zamyslet a přijmout rozhodovací strategie, které jsou mnohem efektivnější, i když jsou třeba v rozporu s vaší intuící.

M. J. Mauboussin: *Dvakrát měř, než rozhodneš!* Jak se vyhnout myšlenkovým chybám v rozhodování. Management Press, březen 2014

Móda, která vyjde mezi skutečné ženy

V pátek 12. září proběhne přímo v ulicích Prahy módní přehlídka na nejdělním molu na světě, které bude mít několik kilometrů. Akci pořádá sdružení Arcolor a své modely na ní představí loňská vítězka soutěže ArFashion Designer, návrhářka Jana Minaříková. Kolekce pojmenovaná „Ukaž mi svou sbírku“ je inspirována filatelii – vychází z rytmu, důrazu na detail, barevnosti známek a z přesvědčení, že odchylka nemusí být chyba, ale naopak přidaná hodnota. O své kolekci návrhářka říká: „Sbírka známek je velmi intimní a soukromá zásobárna radosti. Ale přesto se každý sběratel chce pochlubit. Stejně jako s kvalitní módou v šatníku.“ Svou značku založila Jana Minaříková v roce 2009. Její vizí je vytvářet nositelnou módu, která zákaznicím přináší radost při oblékání a vytváří intimní svět nadčasového osobního luxusu.

Kulturní tipy

Česká spořitelna
vzdává výstavou
v Rytířské ulici
hold tvůrci této
nepřehlédnutelné
budovy.

Osvald Polívka v Rytířské

Letos je tomu 120 let, co byla slavnostně otevřena budova tehdejší Městské spořitelny pražské v Rytířské ulici č. p. 536. Na jejím návrhu začal spolu s Antonínem Wiehlem již v roce 1892 pracovat uznávaný a movitou klientelou vyhledávaný architekt Osvald Polívka. Polívka (1859–1931), jehož nejnámější stavbou je pražský Obecní dům, zúročil v převážné části své tvorby studijní pobyt v Itálii a zájem o bohatě dekorované renesanční stavby, ale také historizující vlivy svého mentora, profesora Josefa Zítka. Neorenesanční budova paláce v Rytířské ulici byla dokončena v roce 1894 a stala se jedním z nejkázalejších bankovních domů v Praze. Polívka navrhoval i její interiéry a spolupracoval s významnými výtvarníky své doby, například Mikolášem Alšem či Josefem Ženíškem. Po socialistickém období Muzea Klementa Gottwalda a porevoluční rekonstrukcí, jež budově vrátila původní krásu i slávu, zde dnes sídlí Česká spořitelna. Ta „svému“ architektovi ke kulatému výročí uspořádala výstavu „Sedm cest Osvalda Polívky“. Zdokumentované dílo významného architekta zde bude k vidění do konce září.

3. července – 28. září, budova ČS, Praha, Rytířská ulice

**O prázdninách se
Ostrava roztančí
barevnými rytmy
mnoha hudebních
žánrů.**

Barevná Ostrava

Colours of Ostrava, legenda mezi festivaly. Z původně menšího podniku ve Stodolní se za třináct let existence rozrostl ve skutečně prestižní multizánrovou akci evropského významu. Letos festival nabídne přes dvě stovky programových bodů na minimálně dvanácti open air i krytých scénách. Kromě koncertů také divadla, workshopy, filmy, diskuze, performance či výtvarné aktivity. Zatím nepotvrzeným vrcholem by se mělo stát vystoupení Roberta Planta a jeho Sensational Space Shifters, z českých a slovenských jmen se můžeme těšit na Dana Bárta & Illustratosphere, Monkey Business, Báru Hrzánovou & Condurango, Horkýže Slíže, Vlastu Redla s Lubošem Pospíšilem, Gipsy.cz a spoustu dalších. Místem konání se opět stane jedinečný industriální areál Dolních Vítkovic, který oživí výtvarné a světelné instalace, nově zde vznikne zóna s designovými stánky a streetartovými umělci. A ještě jedna novinka: letos hudbu doplní poezie – na Poetické scéně se představí čeští básníci a básnířky, ale taky třeba americká šampiónka ve slam poetry nigerijského původu Iyeka. Česká spořitelna je již podvanácté generálním partnerem a svým klientům nabízí jak dvacetiprocentní slevu na vstupenky (maximálně dvě a při koupi přes e-shop festivalu prostřednictvím Platby 24), tak přímo v rámci koncertů Modrou zónu České spořitelny se zajímavým doprovodným programem.

17.–20. července, Ostrava, www.colours.cz

V jazzovém rytmu

Praha, Domažlice, Tábor, Plzeň, Liberec, Zlín, Brno, Písek a Prachovice. To je devět českých a moravských měst, která od 15. července vpustí po jedenáct horkých letních dní na svá historická náměstí žhavé rytmy jazzových melodií. Festival založil v roce 2005 uznávaný kytarista Rudy Linka s cílem představit a propagovat špičkový světový jazz v České republice. Festival, jež prestižní americký magazín Down Beat zařadil mezi nejvýznamnější světové kulturní akce, nabídne vedle jazzu také strhující směs blues, funku a world music. Díky podpoře sponzorů a mecenášů – v čele s novým generálním partnerem Českou spořitelnou – je navíc vstup na všechny koncerty zcela zdarma.

15.–25. července, www.bohemiajazzfest.cz

K létu patří Shakespeare

450 let od narození největšího z dramatiků! Už to naznačuje, že letošní Letní shakespearovské slavnosti přinesou nezapomenutelné okamžiky. K významnému jubileu chystá Jiří Menzel vlastní premiérové nastudování komedie Mnoho povyku pro nic. A co víc, hostem slavností bude londýnské divadlo Globe, které ve dvou večerech (25. a 26. 6.) představí na Pražském hradě inscenaci Hamlet. Diváky i letos čekají Veselé paničky windsorské, Sen noci svatojánské, Zkrocení zlé ženy, Dvaja páni z Verony či naposledy Richard III., premiéru bude mít „dobová crazy komedie“ režiséra Michala Langa Jak se vám líbí. A z oblíbených herců se můžeme těšit třeba na Bolka Polívku, Simonu Stašovou, Vandu Hybnerovou, Tatianu Vilhelmovou, Vojtu Dyka, Lukáše Vaculíka nebo Kláru Issovou.

24. června – 6. září, Praha, Brno, Ostrava, Bratislava,
www.shakespeare.cz/2014/

Čtyři města, deset inscenací a přes 141 představení. To jsou Letní shakespearovské slavnosti.

Slovácké slavnosti

Vítejte v kraji lahodného vína, folkloru, lidových tradic, řemeslného umu, radosti a dobrých lidí. V kraji, kde řeka Morava pomalu plyne krajinou, dává mu své bohatství a jiskru života... Těmito slovy lákají pořadatelé Slováckých slavností vína a otevřených památek k návštěvě letošního ročníku. Slavnosti nejsou jen „obyčejným“ folklorním festivalem, ale skutečným národopisným výletem do srdce Slovácka a více než šedesátky měst a obcí regionu v čele s pořadatelským městem, Uherským Hradištěm. Uvidíte vystoupení desítek folklorních souborů, cimbálových muzik i dechových kapel, těšit se můžete na velký jarmark lidových řemesel, atrakce pro děti a volné prohlídky řady památek ve městě i okolí. Vše vypukne se sobotním krojovaným průvodem od vinných sklepů v Mařaticích na hlavní náměstí. Chybět samozřejmě nesmí velkolepý průvod krojovaných tanečníků a muzikantů městem, tradiční Slovácké hody s právem a vozením berana, večerní pořady ve vinných sklepech a nominace Salonu vín ČR za slováckou podoblast. A uznejte, kde jinde můžete sledovat mistrovskou soutěž ve stloukání másla? Pestrý program celých slavností najdete v brzké době na www.slavnostivinauh.cz.

13.–14. září

V programu se můžete těšit na největší žánrové hvězdy Španělska, například tanečnici Albu Herediovou.

Flamenco v Olomouci

Vydejte se na výlet za kulturou, jídlem, tancem a dalším, co k této jihoevropské zemi patří: Olomouc se opět na několik letních dní zahálí do španělských rytmů, chutí a vůní. Mezinárodní festival flamenka a španělské kultury Colores Flamencos patří mezi nejvýznamnější svého druhu ve střední a východní Evropě a jeho letošní ročník je věnován památce flamenkové legendy Pacu de Lucíovi. Program je již tradičně rozdělen do čtyř dnů, které zaplní galavečer flamenka, flamenková fiesta, koncerty jazzové i klasické hudby za přítomnosti největších žánrových hvězd Španělska – uskupení Savia Nueva, tanečnic Karime Amayaové a Ivána Vargase, kytaristy a zpěváka Morenita de Triany či saxofonisty a skladatele Artura Soriana. Rádi byste se zapojili aktivněji? Pak tedy hurá na flamenkové workshopy. Program zahrnuje také přehlídku španělské kinematografie, koncerty a nezbytné dny hispánské gastronomie s ochutnávkou originální sangrie a španělských vín.

24.–27. července, www.flamencool.cz

Letní filmová škola počtyřicáté

Také Uherské Hradiště v létě oslaví jedno jubileum: 40. ročník Letní filmové školy bude probíhat od 25. července do 2. srpna. V šesti sálech a dvou letních kinech nabídne přes dvě stovky celovečerních i krátkých filmů z celého světa, desítky koncertů, výstav, divadelních představení, multižánrových produkcí a přednášek. I letos nabízí největší nesoutěžní filmová přehlídka v České republice nabitý program v šesti základních sekcích (Fokus, Inventura, Spektrum, Visegrádský horizont, AČFK uvádí, Zvláštní uvedení). Hosty z nejváženějších budou režisér a oscarový scenárista Michel Gondry a francouzská režisérská legenda Bertrand Tavernier. Tino Hammid představí kresby, malby a fotografie svého otce, známého fotografa, kameramana a režiséra české avantgardy Alexandra Hackenschmieda. A dál divadelní představení, akrobatické performance, výstavy a koncerty, například Dana Bártý s Peterem Lipou, Jany Kirschner, skupiny Priessnitz nebo olomoucký flamenkový projekt Aires del Sur... to je jen letmé nahlédnutí do doprovodného programu letošní Letní filmové školy.

25. července – 2. srpna, Uherské Hradiště, www.lfs.cz

Nenápadný půvab žen v IT světě mužů

O budoucnosti bankovních služeb, rostoucí náročnosti klientů, digitálním bankovníctvím, ale i situaci žen v segmentu IT si s paní **Elke Meierovou**, finanční ředitelkou ve společnosti sIT Solutions Erste Group, povídala Věra Tůmová.

Z jakého důvodu jste se rozhodla pro kariéru v controllingu a co tomu předcházelo?

Čísla a matematika mě bavily už od školy. Poté, co jsem odmaturovala, šla jsem na tři měsíce na obchodní akademii (tzv. Business Administrative College) a pak pokračovala ve studiích na ekonomické univerzitě ve Vídni. A tam už mi začalo být jasné, že se chci specializovat na účetnictví a audity. Vlastní profesní kariéru jsem pak nastartovala v Rakousku ve středně velké společnosti zaměřené na audity a daňové poradenství. A to se záhy ukázalo jako velmi dobrý začátek ke vstupu do světa odborníků. Díky své práci jsem tehdy měla jedinečnou možnost detailně poznávat malé i velké společnosti v nejrůznějších typech odvětví.

Jak jste vnímala přesun ze světa účtování a čísel do IT světa? Bylo to složité?

Ne, nebylo to vůbec komplikované. Stále ještě totiž zodpovídám za finance, nyní ovšem s tím rozdílem, že místo v lokální bance v rámci Erste Group mám teď na starost veškeré rozhodování o financích, které se týká IT problematiky.

Jakým směrem se bude nyní ubírat IT strategie ve skupině Erste a proč?

Naše IT strategie musí pochopitelně vycházet z obchodní strategie celé Erste Group. A vzhledem k tomu, že náš retailový a SME business jsou orientovány lokálně, bude i naše rozhodování o IT

řešení zaměřeno lokálně. Organizačně orientované obory (v rámci Group Markets a Group Centre Functions), jako jsou Risk Management, účetnictví a Controlling, jsou řízeny centrálně. Proto jsou IT řešení v těchto oblastech také definována centrálně tak, abychom zachovávali jednotný přístup řešení požadavků regulátora i dalších vyšších autorit.

Kdo patří k vašim externím a kdo k interním klientům? A podle čeho pro ně volíte mezi již existujícími IT řešeními a těmi unikátními, vytvářenými na míru?

S naším IT řešením obsluhujeme všechny naše retailové i korporátní klienty nonstop 24 hodin denně 7 dní v týdnu tak, že mohou provádět své bankovní operace kdykoli a odkudkoli, kde se zrovna nacházejí. Mezi našimi interními klienty jsou zase všechny obchodní linie banky, Risk Management a další podpůrná oddělení a funkce. Obvykle se snažíme maximálně využívat již hotová IT řešení všude tam, kde to má smysl. Naším klientům však chceme přinášet přidanou hodnotu a mít díky tomu i konkurenční výhodu. A podle toho se rozhodujeme buď pro již hotová IT řešení, či pro ta jedinečná, vytvořená pro nás na míru „in-house“.

Můžete nám prosím trochu přiblížit, co si představit pod termíny jako „digital banking“ a „big data“?

Digitální bankovníctví klientovi umožňuje, aby se mohl sám podle sebe rozhodovat, kdy a odkud nás bude kontaktovat. Pro nás to v praxi znamená maximální orientaci na klienta. Big data: věříme, že bankovní segment je a vždy bude řízen daty. Na tomto poli zvítězí ale jen ten, kdo je schopen správně řídit informace z obou stran, tedy zevnitř i zvnějšku organizace. Pro mne osobně big data představují schopnost řídit neustále rostoucí objem dat se zajištěním přidané hodnoty klientovi i organizaci.

V posledních letech zažíváme razantní změnu v chování i v potřebách klientů. Jakým způsobem na tyto nové trendy zareagoval IT svět v bankách?

V dobách, kdy klienti chodili do banky v průměru pouze jedenkrát za měsíc, mohly si bankovní domy dovolit využívat tradiční IT struktury. Dnes však klienti na svůj bankovní účet nahlížejí z mobilního telefonu až desetkrát za den. To je mimo jiné z hlediska zajištění bezpečné a stabilní IT struktury mnohem náročnější. Klienti navíc očekávají, že jim

poskytneme své služby – doslovně řečeno – zcela zdarma. Spolu s těmito novými trendy ale v IT světě v současnosti probíhá „industriální revoluce“ obdobná té, která se kdysi týkala dodavatelů elektřiny. IT infrastruktura se tak nyní stává pro organizace stále větší komoditou a přináší i dříve neexistující možnosti uspořádání a práce s daty, k nimž náleží i v poslední době stále populárnější tzv. „cloudová řešení“. Specialisté IT totiž musejí na všechny uvedené změny reagovat a současně podle nich vytvářet i takovou IT strukturu, která při všech bankovních operacích s citlivými daty dokáže zajistit maximální zabezpečení. Ochrana dat klientů totiž pro nás bude vždy tou nejdůležitější prioritou.

Na jakých pracovních pozicích v segmentu IT nejčastěji podle vaší zkušenosti působí ženy?

Zhruba 18 procent z odhadovaných 2 700 jsou ženy. Většina z nich přitom pracuje v IT engineeringu a v IT službách, případně působí na pozicích vývojářek a specialistek IT servisu a jako administrátorky.

Máte velice vyčerpávající a časově náročnou práci. Jakým způsobem relaxujete a obnovujete energii?

Volný čas trávím nejvíce s manželem. Děti jsou už dospělé, a tak spolu chodíme na golf, podnikáme různé outdoorové aktivity a staráme se o naše kočky a zahradu. Oba máme také rádi rozmanitou hudbu, a tak často chodíme na koncerty různých žánrů.

Jste magazín zaměřený na investice. Chtěla bych se vás proto zeptat i na tuto oblast. Jak je vám osobně investování blízké? Investujete do investičních produktů prostřednictvím odborných poradců, nebo jste zkušenou investorkou vy sama? Pokud ano, tak jakým produktům dáváte přednost?

Nejvíce dám na svoji vlastní odbornost, ale pochopitelně také zvažuji nabídky svého osobního bankovního poradce. To ostatně doporučuji všem lidem, kteří denně nepracují v obchodě, stejně jako já. Sama mám jinak vlastní investiční mix, který zahrnuje portfolio finančních produktů od spořicích účtů přes všechny možné typy investičních fondů, životní pojištění či penzijní připojištění až po přímé investice do nemovitostí. Akcie a dluhopisové nástroje mám v portfoliu jen výjimečně. Domnívám se však, že nejlepší strategií je diverzifikace a rozmanitost. Ty jsou důležité nejen pro úspěch firmy, ale i pro osobní investování.

HOTEL IMPERIAL

Spa & Health Club

Tešíme se na Vás...

...užijte si špičkovou kvalitu
léčebných a wellness programů
hotelu Imperial v Karlových Varech

Hotel Imperial****superior • Libušina 1212/18, 360 01 Karlovy Vary •
e-mail: reservation@spa-hotel-imperial.cz • tel.: +420 353 203 113 •
www.spa-hotel-imperial.cz/lady

Stylový hostitel od roku 1912

NOVÝ PEUGEOT 308 SW

S NOVÝMI MOTORY PureTech A BlueHDi
PRO JEŠTĚ VĚTŠÍ ZÁŽITKY

PEUGEOT doporučuje TOTAL PEUGEOT FINANCE

Spotřeba a emise CO₂ při kombinovaném provozu: 3,8–5,8 l/100 km, 98–134 g/km. Foto je pouze ilustrativní.

Sníte o větším prostoru pro ještě větší zážitky? Pak je nový Peugeot 308 SW tou správnou volbou. Během okamžiku se přizpůsobí vašim potřebám díky zadnímu sedadlu **Magic Flat**, jehož sklopením získáte dokonale rovnou podlahu. Tím se vytvoří zavazadlový prostor, který patří mezi nejobjemnější ve své třídě. Vysokou výkonnost a úsporný provoz zaručí **nové benzinové motory Euro 6 s technologií PureTech a nové diesellové agregáty BlueHDi**.

NOVÝ PEUGEOT 308 SW

